

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

PRINSESSAN
INGRID
Senaste foto.

I DETTA NUMMER
ARTIKLAR AV
ALMA SÖDERHJELM
ANN MARGRET HOLMGREN
MARIE LOUISE GAGNER
VERA VON KRÄMER
GÖSTA MOBERG
m.fl.

JAEGER
HOV-
FOTO.

Där stadsbuden tala hebreiska.

PÅ KARMEBERGETS SLUTTNINGAR inlåter jag mig i samtal med en skolpojke som inte kan fatta att jag ämnar återvända till Stockholm. Han överöser mig med frågor: hur kan man lämna Palestina? Hur kan man leva annorstädes när man engång varit här?

Den lilla episoden kännetecknande för den levnadsglada optimism som utmärker Palestinas nya befolkning läses i en av rabbinen i Stockholm d:r Marcus Ehrenpreis utgiven bok "Österlandets själ". Det är ett arbete värt att räddas ur bokflodens virvlar; en klok, människoälskande och världserfarende ande talar från dessa sidor. Boken är egentligen en bit reseskildring över Balkan till Egypten och det heliga landet men den djupnar till en pejling av denna gåtfulla orient mot vars mystik-omvärda nejder Europas ögon riktas med frågan: skall ljuset komma från östern?

Här ett och annat ur det läsvärda arbetet: På tröskeln till Palestina får författaren en sista skymt av Europas jazzkultur. Från en moské i Kairo ser han nämligen två byggnader ligga mitt emot varandra som representanter för öst och väst: å ena sidan hotell Semiramis', pittoreskt beläget vid Nilstranden, med sin internationella, dansande "obotligt civilisationsjuka" publik, frossande i livsglädje och färgprakt. Å andra sidan Islams största läroanstalt Azharmoskén, ett av världens äldsta universitet; Azhar med sina stillsamma, kala rum och sina grubblande människor. De äro två skilda världar, sinnebilder av Orient och Occident: Vilken av dessa två världar står livets mening närmare? Författaren tvekar icke om svaret: "På Semiramis såg jag tilltagande förvildning och upplösning, men ur Azhars sanctuarium talade till mig livsallvarets högtidliga patos och en fläkt av den gudomliga glöden som varmer och lysar."

Första mötet med det heliga landet har en sällsam upplevelse: konduktören talar hebreiska! Och inte bara han utan också stins, stationsskrivare, stadsbud — hela personalen. Det verkar som ett under när man första gången på en prosaisk järnvägsstation får bevittna pånyttfödelsen av ett bland människosläktets äldsta språk, som sedan två årtusenden fört en nästan underjordisk tillvaro.

Lokomotivet tjuvar genom historisk urmark, tåget rusar över Sinaiöknen och filisteernas land till Palestinas största stad. Jerusalem alltså, tänker ni. Misstag, dess namn är Tel-Aviv, den är bara 17 år gammal men har redan 48.000 inneånare emot Jerusalems 42.000. Det smakar U. S. A. mer än östern och industristad som den är verkar den också till sitt yttre ganska amerikansk. Det är i alla fall den första judiska staden, sedan Jerusalems förstöring, uteslutande bygd och bebodd av judar. Gatorna bära den bibliska och efterbibliska historiens största namn: David, Esra, Serubabel etc. Vad som är mest i ögonfallande: i denna stad finnas inga tjuvar, inga alkoholister, ingen prostitution, inga dagdrivare och ej håller några tiggare. Mot kvällen lämna familjerna sina bostäder och gå till stranden — staden ligger vid havet ej långt från Jaffa — men ingen bryr sig om att låsa dörarna. Aldrig möter man någon överförfris-

kad på gatan. Aldrig höres om våldsamheter eller förargelseväckande beteende. Ja om förf. är väl underrättad fins här icke något riktigt fängelse. Är då det tusenåriga riket redan kommet? Nej men det är ett ungt samhälle med en fläkt av själiskhet som tycks adla alla, ett skimmer av idealitet som ej kan fördunklas av stadens utpräglat merkantila och industriella karaktär. Och en helgad tradition kan, menar förf., äga kraft nog att hålla människor i tukt och ordning, om samhället bara är villigt att efterleva den. Friheten och ej piskan är det lämpligaste medlet att göra människorna bättre och sedligare. Man arbetar överallt i världen men här är arbetet som en kult, en gudstjänst. Över detta arbete ligger det något ideellt och överpersonligt, det omstrålas av ett skimmer av en historisk uppgift.

Resenären från Sverige vandrar genom österländska städer och nejder, fördjupar sig i samtal med lärda och livserfarna män och växer omärkligt men oemotståndligt in i en ny främmande atmosfär till dess han starkare än någonsin får förnimmelsen att vi västerlänningar gripa livet från fel sida, utifrån istället för inifrån. Vi bry oss om allt som hör till livets yttre betingelser men försumma fullständigt oss själva, vår inre människa. Vi äro liksom överösta av våra — verkliga eller inbillade — intressen, behov, konventioner, förpliktelser, uppgifter, men vi tänka aldrig på vår viktigaste förpliktelse, den mot vår egen natur. Vi gå liksom maskerade genom livet, iförda främmande kostym eller inklämda i något slags tvångströja. Vi äro största delen av vår dag yrkesmänniskor, fackmän, partimän, societetsmänniskor — men ytterst sällan blott människor, utan rubrik.

I östern möter man allt oftare människor, blott och bart människor, utan funder, utan kostymer, utan etiketter. Orientalen är rik i sin fattigdom, emedan han är så förnöjsam. Det är hans stora dygd, måhända även hans stora lycka. En representativ österlänning

Vem gör bästa julfotot? Pristävlan om bilder från jul och julförberedelser.

Julens stora högtid förberedes och litet var skulle nog önska ha ett minne från denna familjefest. Man kommer sig kanske icke för, man anser måhända att årstiden lägger svårigheter i vägen. Och det gör den visserligen men en icke alltför ovan amatörfotograf kan likvisst få fram goda bilder av hur julgranen hugges och forslas hem, halkjärven sättes ut, julklapparna lackas, granen prydes, julstaken klädes, julljusen stöpas, jultomten klädes på, m. m. sådant som icke fordrar alltför högt uppdriven skicklighet för att framställas. Försök i alla fall och skicka in resultatet märkt å omslaget "Julbild" till Iduns redaktion senast en vecka efter jul. För varje i tidningen reproducerad bild betalas ett pris av tio kronor och dessutom erhålla insändarna av de tre bästa fotografierna var sin bok efter eget val till ett pris av högst tio kronor vardera — ur den till julen utkomna litteraturen.

klargör i en av Max Nordaus böcker skillnaden mellan den öster- och västerländska livskänslan och säger bl. a.: "kanske misstar jag mig men det förefaller mig som om hos oss människor gladdes åt livet, men icke hos eder. Europeerna dricka för att förlora sitt medvetande. Vi österlänningar längta icke ut ur verkligheten utan äro nöjda med den blåa himmelen, den söta dadeln och den feta getmjölken."

Och den korankunniga imamen Abul Hasan som förf. möter på vägen mellan Haifa och Tiberias säger även: "I överlämnen eder Bibel åt prästerna för söndagsbruk men själva läsen I i förkonstlade fuskböcker, som förörka sinnet och mången gång förgifta själen. Hela ert liv är sken och surrogat. I ägen allt som kan anskaffas för pengar men edra själar äro döda."

Gripen av det ej så oberättigade i denna hårda dom skriver förf.: den smärtsamma förnimmelsen av den västerländska kulturens nedgång, det nya gudssökandet i det till heddomen återfallna Europa rikta mångens blick på Orienten och de möjligheter till förnyelse som den innebär. Det känns vår luft överallt i Orienten, försäkrar han. Österlandet vaknar ur sin tusenåriga sömn och man anar annalkandet av världshistoriska tilldragelser av första rang som förmodligen under de närmaste generationerna komma att sätta sin prägel på världens öden. I de tiderna kan Palestina komma att stå som en föreningslänk mellan öster och väster. Och visionärt ser rabbinen från norden Jerusalem sitta som världens drottning upphöjd över sekter, raser och strider, medlande och fridstiftande. På det att skriftens ord skall ännu engång uppfyllas: från Zion skall läran utgå och Guds ord från Jerusalem.

Drömmare skall man icke störa helst när deras luftslopp äro så vackert och ädelt byggda som doktor Ehrenpreis'. Blott några ord till slut föranledda av författarens beskrivning av österlänningens helgedom:

"Moskén är för österlänningen mer än gudstjänstplats. Här tillbringar han en del av sin fritid, här lyssnar han till kloka tänkespråk och färgmättade berättelser, som skänka honom den renaste glädje."

Hur sällsamt låter inte det för en västerlänning van att se templet mestadels tillbommat och med mottagningstid bara ett par timmar i veckan just som ett särdeles förnämt ämbetsverk eller museum. Det skall vara en yster fantasi till för att tänka sig kyrkbänkarna flyttade in i ett hörn och på fria golvet en promenerande och pratande skara som möts här under en fristund på vardagsmiddagen i inget annat syfte än att under de helgade valven några ögoblick glömma mödorna, mammonsjaktet, meningslösheten och så kanske lyss till något föredrag, ej alltför långt och lärt och tungt, just så mycket man rår med innan bestyren åter kalla. Vem har rätt, österlänningen för vilken templet är den förtrogn vardagsvännen eller vi med vår söndagskyrka, allvarlig och respektingivande som ett gravkor?

CELESTIN.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKÄLLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

Bör mannen hjälpa till i hushållet?

En jämlikhet som blir allt mera vanlig. — Vad damerna säga.

FÖR DE FLESTA INGÅR DEN TANKEN i det traditionella tänkesättet att hushållsgöromålen höra kvinnan till och att det — ja, rent av icke anstår en man att hjälpa till i hushållet. Möjligtvis kan det se »sött» ut med den nygifte äkta mannen vid diskbaljan, men en gammal förständig karl — omöjligt! Den nya tiden med utom hemmet förvärvsarbetande hustrur har dock bragt lite oröda i den gamla ordningen. Damerna börja fordra att deras män skola hjälpa till i hushållet. Hu, så emanciperat, säga somliga, hushåll är fruntimmersgöra och ska så vara. Så naturligt, säga andra och visa även att den kamratliga arbetsfördelningen mellan man och hustru i hushållet mycket bra låter sig göra.

Inga karlar i hushållet!

Det är en erfaren husmor som talar, när innehavarinna av den bekanta hushållsskolan fru Elisabeth Östman-Sundstrand inte vill se några karlar i köket:

— Mannen skall vara förvisad ur hushållet eller rättare befriad ifrån att ha något där att göra. De män äro lätt räknade som med intresse och glatt mod hjälpa sina fruar med hushållsbestyren efter att en hel dag koncentrerat sig på sitt eget arbete. Mannen koncentrerar sig nämligen på vad han har för händer om det är bankgöromål eller stensprängning. Jag kan inte ens hålla med dem som fordra att maken skall dela hustruns tunga i köket, om hon också har arbete utom hemmet och kommer hem lika trött som han. I så fall vinner hemtrevnaden och familjelyckan och båda kontrahenternas nerver på att man kostar på sig en eller annan timmes främmande hjälp, för grovsysslorna.

Stadsfullmäktige, fru Sigrid von Schultz är lika skeptisk då det gäller mannen som hushållshjälp:

— Det kan ges ett och annat undantag för mindre hem, där mannens hjälp kan vara välkommen, men som regel torde gälla, att han ger sin hustru den allra bästa hjälpen om han förstår, uppskattar och respekterar det arbete hon utför. Men han skall inte lägga hand vid hushållsgöromålen, an-

I en intervju i förra numret av Idun yttrade d:r Karolina Widerström som sin åsikt att mannen borde hjälpa sin hustru med hushållsarbetet, om de båda hade förvärvsarbete utom hemmet. Denna för många både damer och herrar horribla åsikt har givit Idun anledning att låta d:r Widerströms yttrande gå vidare till några damer på olika verksamhetsområden för att höra deras mening i frågan. Det visar sig då att tanken på mannen i hushållsarbete inte alls är främmande för varken kvinnor eller — män, utan tvärtom redan satts i praktisk verkställighet på sina håll. Några damer finna dock att hushållet är kvinnans rike, där hon trivs bäst ensam och där mannen föga passar. Ja, det finns många synpunkter att beakta i frågan och vi tro att våra läsare, inte minst de manliga, med nöje skola ta del av nedanstående uttalanden. Bilderna ovan visa fr. v.: fruarna Elisabeth Östman-Sundstrand, Sigrid von Schultz, fröken Gertrud Bergström, fruarna Jenny Lindhagen och Anna Johansson-Wisborg.

nat än om det är fråga om något rent hantverksmässigt. De flesta fruar se nog med ganska blida ögon att deras män lata sig en smula med pipa och tidning medan hon stökar i lugn och ro i sitt kök. Ty lugn och ro blir det säkerligen si och så med i det hem där hufadern mer eller mindre godvilligt spelar hembiträdets roll. För en husmor ligger det också en viss uppmuntran uti att känna, att hon ensam är den styrande inom hemmet.

Prenumerera på Idun 1927!

Naturligtvis skall Ni prenumerera på Idun för 1927, Sveriges äldsta och förnämsta damtidning. Med detta nummer följer ett inbetalningskort för prenumeration 1927, som ifylles och sändes till Iduns exp. Prenumeration kan också verkställas i närmaste bokhandel eller postanstalt. Iduns jubileumsskrift medföljer till prenumeranter 1927.

Prenumerationspris 1927:

Helt år uppl. B	..... kr.	15.—
Halft år	„	8.—
Helt år	„ A	17.—
Halft år	„	9.—

Pojkar böra uppfostras till att kunna bädda sin säng.

En som däremot inte tycker om opraktiska, tafatta karlar, som inte kunna reda sig i hemmets miljö utan kvinnohjälp, är skolköksinspektrisen fröken Gertrud Bergström.

— Varför skulle inte mannen hjälpa till med vad han kan i sitt eget hem, om tid och yrkesplikter tillåta det? Äro både man och hustru utarbetade och inte ha råd att hålla tjänarinna är det alldeles inte på sin plats, att när båda komma från sina respektive arbetsplatser, mannen slår sig till ro och hustrun ensam sköter hushållet. Det förringar i ingen mån mannens värde som man, att han inte står fullkomligt främmande för husliga sysslor. Vi vilja inte ha kvinnliga, män, bort det, men oberoende män. Det är ynkligt att en karl skall stå fullkomligt hjälplös om inte en kvinna är till hands för att steka hans biff, borsta och göra de enklaste reparationer på hans kläder och bädda hans säng. Pojkarnas uppfostran nu för tiden går ju också ut på att fostra män till sådana sunda vanor, se'n beror det på hustrun om han behåller dem.

Arbetaren hjälper gärna till i hushållet.

Stadsfullmäktige fru Anna Johansson-Wisborg, som har stor erfarenhet av förhållandena i arbetarhemmen, vittnar om att arbetsfördelningen mellan arbetaren och hans hustru i hushållet numera faller sig fullt naturligt:

— Mannen skall ovillkorligen bistå hustrun med arbetet inom det gemensamma hemmet om hon behöver hans hjälp — och det gör han också i mycket stor utsträckning. I de små hemmen på ett rum och kök dit hustrun och mannen komma lika trötta efter 8 timmars arbete inom järn- och metallindustrin, i bryggeri eller bageri etc., hjälper i vanliga fall mannen till. Han tänder i spisen, bär upp ved, skalar potatis, går ner med sophinken, borstar spisen, skurar diskbänken, allt som behöves armstyrka till. Han har mer än man tror kommit till insikt om att det är orimligt att han skall arbeta 8 timmar och hustrun 15 och det faller honom inte in att det kan vara under hans värdighet att hjälpa henne.

(Forts. sid. 1348.)

Med sjumilasteg
går Ahlgrens
Skinn- & läderbalsam
NOBLESS
i teten

E N J U L N A T T I

B L A N D N E G R E R O C H V I L D A D J U R I A F R I K A .

DET NALKADES JUL-
letid, när jag bröt upp
från Massenia i det
gamla negerriket Baguir-
mi på väg till posten X.,
där jag tänkte tillbringa
julen. Jag hade gjort min
visit hos sultanen, blivit
vederbörligen lurad vid
mina inköp och tillsam-
mans med honom druckit
thé hos hans syster, som
var lika tjock som han.
Det svarta majestätet
hade välvilligt visat sitt
hus och sina ägodelar,
och vi hade skiljts åt i
frid och försoning. Jag
konstaterade att min
kock, som var från Ba-
guirmi, hade mycket
större respekt för sultanen
än för mig, beroende på
att om jag klädde honom,
hade han rättighet att
klaga hos koloniens gu-
vernör, men om hans sul-
tan gav honom 50 par
spö, måste han tåga och
taga emot. Mina bärare,
— på grund av svårig-
heter att erhålla transport-
djur, hade jag nödgats an-
lita sådana, — hade be-
givit sig av den 15 de-
cember vid den tiden då
dagen dör och den afri-
kanska steppen lever upp.
Själv startar jag med en
ryttare dagen efter.

Det är i arla morgon-
stunden, vi jaga fram i su-
sande galopp över en
trädbevuxen savann och i
det dunkla gryningsljuset
mer ana, än se vi ett och
annat av vildmarkens djur
försvinna in i det höga grä-
set. Det lider mot morgo-
nen och nattens alla jägare
vända åter till sina hålor.

Schakalen har slutat sitt skrattande tjut,
leoparden höres icke längre. De ha fått
sitt mål, en hare, en gasell och äro mätta.
Dånet av hästhovarna förskräcka dem och
i ängslan för de underliga gestalterna i
fladdrande ganduras som ila fram i mor-
gontöcknet, glida de in i palmsnärens dju-
pa skugga.

Vi upphinna så småningom mitt folk,
och marschen går vidare i några dagar.
Så en kväll när den snabba skymningen
faller på, nalkas vi en öde by tom på liv,
tom på allt. Där har febern härjat som
en digerdöd och de få, som överlevt den-
samma, ha flytt. Min kock vet emeller-
tid, var de finnas och hoppas kunna nå
dem genom infödingarnas signaler, och
snart dånar ljudet av en stor krigstrum-
ma ut i den mörka natten. Det dröjer
länge innan svaret kommer och det över-
röstas av ett lejonrytande. Vi ha stört

— och som dessert tar jag en rörd äggtoddy —

En säregen jul i ökenensamhet i Afrika skil-
dras här av Afrikaresenären löjtnant Gösta
Moberg, vars djärva resebragder äro många
svenskar välbekanta.

djurens konung, och hela natten sover
jag dåligt, ty i den stora kör av vildmarks-
ljud som sjunger mig till sömns, bilda två
kringstrykande lejon djupa basar. Deras
långa kroppar glida smidigt fram i snåren
runt lägret och endast våra fladdrande
eldar hålla dem på avstånd. Följande dag
ökas min karavan med en ny medlem,
nämligen en stor sköldpadda, som vi lyc-
kas infånga. Vid kvällsrasten får jag höra
talas om, att det finns ett par strutshudar
i en närbelägen by, varför en neger sän-
des ut för att köpa dem. Mannen åter-
kommer verkligen med hudarna, men skäl-
vande av ångest och så blek han kunde

bli med sitt svarta skinn berättade han, att ett le-
jon jagat honom hela nat-
ten.

Vi ha varit länge på
väg, och det är julaftons
morgon. Då kommer
över mig en underlig
längtan, en önskan att,
om än endast för tillfäl-
let, lämna denna ödemark
med sin skärande vassa
verklighet men dock så
betagande tjusning. Jag
vill åter träffa folk, män
av min ras, ha sällskap
och utbyta tankar, tala om
Europa och gamla landet
långt uppe i norr, där mo-
der och broder bereda sig
jul. Jag vill åter se vita
män och få kontakt om
än liten med civilisatio-
nen för att få ett avbrott i
enslingslivets påtvungna
tystnad. Hästen får kän-
na sporrarna och sätter i
väg i galopp, och så bär
det av i vansinnig fart
mot den icke många mil
avlägsna posten. Motta-
gandet bör bli glatt, ty
jag har ett rekommenda-
tionsbrev till chefen, den
ende vite mannen på plat-
sen. Vi äro för övrigt
de enda européerna på
många mil, och säkerli-
gen tycker även han om
att få sällskap till denna
helgernas helg. Jag ri-
der förbi vakten, springer
upp för de nöta trappste-
gen av lera och kommer
in i ett rum prytt med
vapen och jakttroféer.
En mager man med ir-
rande ögon reser sig
upp. Hans härjade drag
och i förtid grånade hår
tala om långa år i

tropiskt klimat. Vi hälsa, och jag över-
räcker mitt brev samt önskar honom en
god jul. Ur den artighetens svada, som
till svar hugnar mina öron, utletar jag, att
här på posten X. firas ingen jul, utan
var och en sköter sig själv, att min bo-
stad blir en tom halmhydda ett par km.
utanför den omgivande negerbyn, och att
det är tid att dirigera mina bärare dit.
Jag håller på att gripas av vrede men
behärskar mig och rider bort, ty jag för-
står honom, den andre vite. Jag förstår
hans hårdhet och ogästvänlighet, ty jag
känner ensamhetens och den brännande so-
lens inverkan. Det var icke han själv,
som talade utan »le cafard», vansinnet alst-
rat av ödemarken. De långa åren av en-
störingsliv inom postens låga murar med
en vild och opålitlig infödd besättning
som enda sällskap, den fruktansvärda av-
skildheten, ett liv fyllt av ständiga faror,

BAKA MED

EKSTROMS JÄSMJÖL

Ö K N E N

AV GÖSTA MOBERG.

allt hade angripit hans nerver och »le cafard» hade fattat mannen i sitt hårda tag.

Mina bärare komma och jag installerar mig i min bostad. Dagen är redan framskriden och tropikernas korta skymning sveper som ett mörkt skynke omkring oss och endast eldens röda lågor lysa upp den nerrökta hyddan. Jag ligger insvept i min filt och fryser, ty sedan solen flytt, tränger nattkylan in. Min tjänare Gharat skymtar i dörren och vill ha order för kvällen. Jag har ej stora förråd kvar, framför allt ej mycket risgryn. Det mesta är slut ty färden har räckt länge. Lite finns emellertid sparat för kvällens behov och på det skall kokas gröt. En karl sändes till byn att skaffa mjölk och med de sista för julafton avsedda grynen lär jag neger-Gharat koka vit gröt. Han får tillsägelse att noga röra om, så att den ej brännes vid och jag förklarar att de vita ha stor fest i dag, ty deras Allah har fått en son, vilket senare slår min svarte tjänare med en viss häpnad. Jag äter min julgröt, aptiten är dålig, men ner skall den och som dessert tar jag en rörd äggtoffy av äggula och socker, ty det bör vara fest julkvällen. Förresten är detta det enda jag har att tillgå. En julfest så enkel och så arm som aldrig förr, men ändock rik. Runt omkring dansa skuggorna på hydans lutande väggar, och utanför höres sorlet från hopen av tjänare och drevkarlar. De driva i klungor bort åt byn, till svarta flickor och merisé,* och snart blir endast Gharat kvar. Hans snarkningar höras från den plats, där hästarna stå bundna.

Det är en tung junatt och tankarna svinga sig i ilande flykt över savanner och öknar till snölandet i norr. Den där egendomliga längtan kommer ånyo och för mig ett ögonblick bort från detta gåtornas sällsamma land. Det är, som om något grepe mig om strupen, och det snöres så underligt samman i halsen. Det blir så tjockt och känslorna ropa på utbrott. Jag vill skrika men kan ej, och vem, utom den högste, skulle väl kunna höra mig i denna vildmark. Med slutna ögon drömmer jag mig tillbaka till jular i Jämtlands fjäll och Dalarnas milsvida skogar, till minnenas första tid i Värends anrika stad. Jag vill hem och höra nordan ryta och se den täcka skogens jättar med vita, gnistrande kristaller. Jag vill känna snön ryka om frostbitna kinder och skidan glida över fjällvidderna och Bergslagens urgamla bygd, där malmen klingar under hårda slag i gruvornas djupa håll.

Men, jag är och förblir i hjärtat av Afrika och kan endast pr tankens radio få en bild av mitt land och de mina. De vet ej var jag finns, och jag vet ej, på vilken plats, de finnas, ty det är

åtta månader sedan jag sist hade under rättelse från Sverige. Men jag vet, att vi tänka på varandra. Jag ligger i min filt och stirrar på det svarta taket och tycker mig där uppe i den ringlande röken se, hur mina kära fira sin jul, och visst ville jag vara med, se en brinnande julgran och höra pratet av glada människor.

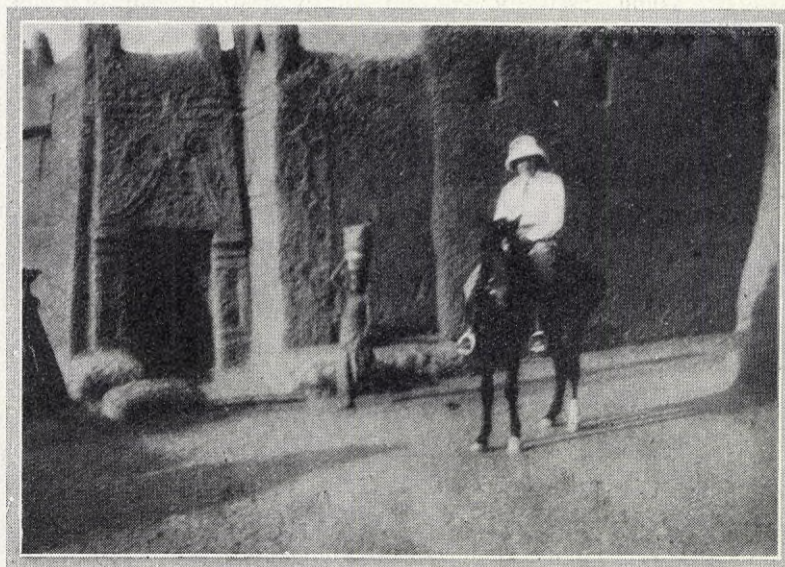
Ju mer natten skri-der framåt, dess mer höjer månen sin gula stelnade kropp och sprider ett kallt vitt sken. Natten är utan de vanliga vildmarks-ljuden ty de stora djuren skrämmas bort av larmet och eldar-na i den närbelägna byn. Alla utom hye-nan, vars tjut när-mar sig mer och mer. Det är ooh, ooh i jämn följd. Jag gripes av vrede. Skall då detta oljud bli min jul-psalm. Med revolvern i hand smyger jag mig sakta ut i skuggan av hyd-an och ser hyenan på omkring 30 me-ters avstånd. Den vädrar något att äta, avskräde från folkets måltid och har bli-vit djärv. Djuret ser mig icke genast men hör mig desto mer, ty med tillbakalagda öron vänder det genast huvudet åt mig. Den stora raggen reser sig, framtänderna blottas och den ger ifrån sig ett ilsket ljud. Jag höjer mitt vapen, men det är junatt, varför skjuta, varför störa friden. Hyenor finns det gott om, Afrika är fullt

— — men stycket viner genom luften — —

därav och man hör dem varje natt. Hastigt griper jag ett trästycke av det bränsl Gharat staplat upp till min eld. Hyenan, som märker min avsikt gör helt om, men stycket viner genom luften, träffar henne, mer av en slump, på bakkroppen. Ett tjut av smärta och hon sätter av i sin lustiga, tunga galopp. Jag återvänder till ensamheten i min hydda. Mitt folk är fortfarande i byn, och Gharat sover som vakt hos hästarna. För att ej bli överraskad av kring Smygande människor eller djur lägger jag några trädgrenar i öppningen och rullar in mig i min filt igen. Jag har åter gripits av viddernas tjusning och känner ingen längtan hem längre, ej heller någon bitterhet mot den vite man, som stängde sin dörr för mig på denna Kristi dag. Allt är så stort, oändligt och fritt med en blandning av ruvande faror och stilla frid.

Jag känner ett behov att ro-pa ut min litenhet, och jag böjer mig i ödmjuk ringhet inför naturens storhet. Men tröttheten tar överhand och jag somnar lugnt in i denna ruck-liga människoboning, dit tyst-naden och ödemarken sträcka sig ända fram till dess väggar.

Löjtnant Gösta Moberg i Afrika.

* Merisé = de inföddas spritdryck.

CAP
KEJSARNOUGAT

Yppersta kvalitet.
Särdeles delikat.
Bitar à 10 o. 15 öre.

MÄRKLIGT SVENSKT TIDNINGSJUBILEUM.

Idun fyller 1927 fyrtio år och hugfäster minnet med en praktpublikation.

År 1887 är ett märkligt datum i den svenska publicitetens historia. Då utkom nämligen Sveriges första egentliga kvinnotidning Idun, som alltså med år 1927 firar sitt 40-årsjubileum.

Med Iduns historia är namnet Hellberg intimt förknippat. Det var på sommaren av förstnämnda år som *Frithiof Hellberg* beslöt förverkliga den idé han sedan många år med förkärlek omfattat. Den rika periodiska litteratur av speciella kvinno- och kvinnosaksorgan som de stora kulturländerna, Tyskland, Frankrike, England m. fl. kunde uppvisa hade osökt framkallat frågan, huruvida icke Sverige med dess intelligenta och vakna kvinnopublik, nu även vore moget för en speciell kvinnotidning. De tidigare försök som gjorts i denna riktning hade varit alltför lamt och osjälvständigt igångsatta och därför också visat sig av alltför ringa livskraft.

Planen låg snart färdig och efter något övervägande gav sig även titeln. Det tecken, i vilket idén om en svensk kvinnotidning borde kunna segra var *Idun*, namnet på en av det gamla Valhalls förnämsta gudinnor, vårdarinnan av den oförgängliga ungdomens symbol.

Så långt var allt gott och väl. Men huru börja med två tomma händer och utan alla förbindelser med kapitalet? Jo, *Frithiof Hellberg* fick en man som trodde på idén, nämligen gamle Svenska Familjejournalens kände utgivare C. G. Gernandt. Och genom hans tillmötesgående fick *Hellberg* tillstånd att under december månad utgiva två nummer av *Idun* — på kredit! »Det var», sade *Frithiof Hellberg*, när han sedan många år efteråt erinrade om *Iduns* start, »en enastående tur, ett handtag av nästan oberäknelig betydelse.»

Aterstod nu att skaffa papper till de två provnumren. Denna post var visserligen icke så svindlande som tryckerifrågan men dock bekymmersam nog. Med anlitan till sist öret av de små penningresurserna och därtill redaktörens unga frus anspråkslösa nipperskrin, som hon med glatt mod offrade, övervanns dock även denna svårighet och efter dagar och nätter av feberaktigt, intensivt arbete, av oro, väntan och spänning, såg *Iduns* första nummer dagen.

Det utkom med *Victor Andréns* välkända vignett av den nordiska gudinnan och hennes ungdomsäggen. Därunder lästes ett poem av *Octavio Beer* om *Idun*. Först erinrar skalden om *Valhalls* gudinna och fortsätter sedan:

Tid har ändrats — Gudasagan
vinner icke genklang mer.
Men det spörjs en bitter klagan
hur man kvinnan förbiser.
Jämnlighetsidén har vaknat
och man kräver, vad man saknat

Frithiof Hellberg. Iduns grundläggare.

— — —
Så skall i en vacker dager
framtidskvinnan för oss stå,
en Iduna ej blott fager
men med odlad själ också.
Säkert skall hon hemmet smycka
då med mera ärlig lycka.

Numrets första artikel handlade om *Kvinnlig* — förlåt Kvinlig hette det ju då! — *älskvärdhet* och det var ju en god början. Innehållet var för övrigt omväxlande, underhållande och fyllt av nyttiga råd och av allt att döma tycktes den nya tidningen redan från början ha slagit an. Men när nyåret kom och med det postbokssiffrorna avvaktade *Frithiof Hellberg* likvisst med stor spänning det ovedersägliga intyg om allmänhetens uppfattning som prenumerationssiffrorna skulle ge. Han berättade sedermera att han skulle ansett sig nöjd om siffran visat på 500. Så kom postboken. Den granskades ivrigt sida upp och sida ned. Summan var över 2000. — »*Idun* var till, hurra för *Idun!*» utbrister *Frithiof Hellberg* när han i sina minnen skildrar den känsla varmed den första framgången möttes.

Nära fyrtio år ha nu förflutit sedan dess, fyra decennier av stora omvälvningar, av nydaningar i vårt land såväl som i hela världen. Den svenska pressen har sett många tidningar upphöra och en mängd nya komma i deras ställe. Veckopressen har fått ett uppsving som aldrig förr och det märks icke minst om man jämför ett nummer av *Idun* för i dag — med dess rikedom av bilder — med det första numret, där icke en illustration var till finnandes.

Men i ett hänseende är *Idun* sig lik som förr. Trogen sina gamla traditioner är den alltjämt

»*Damernas egen*» och kan fortfarande sätta som sin uppgift vad redan dess allra första nummer lovade: att främja kvinnans och hemmets intressen.

Under det år som gått har också *Idun* erhållit mångfaldiga prov på hur dess publik uppskattar sin tidning och dess oavsläppliga strävan att råda, hjälpa, undervisa, vägleda och förströ sin läsekrets. *Idun* behöver icke tillgripa braskande reklam, läsarinna vet ändå att varje sida är läsvärd, fylld av utmärkta illustrationer och text av de mest skickliga och framstående pennor. Här endast några få namn på *Iduns* medarbetare under 1926: *Prinsessan Ebba Bernadotte*, *Prins Wilhelm*, *Fanny Alving*, *Magda Bergqvist*, *Ellen Cederström*, *Hildur Dixelius*, *Anna Lenah Elgström*, *Albert Engström*, *Tor Hedberg*, *Ann Margret Holmgren*, *Vera von Kræmer*, *Elisabeth Kuylenstierna*, *Anna Leverittin*, *Gurli Linder*, *Birger Mörner*, *Cecilia Milow*, *Margareta von Schwerin*, *Berit Spong*, *Frida Stéenhoff*, *Marika Stjernstedt*, *Julia Svedelius*, *Nathan Söderblom*, *Alma Söderhjelm*, *Elisabeth Thorman*, *Elin Wägner* och *Annie Akerhielm*.

Framst bland händelserna står i *Iduns* egen årskrönika den stora utställningen »*Damernas egen*» i Konstakademien. Den storartade publiktillströmningen och det enstämmiga bifallet från både publik och kritik över denna exposition vartill icke ens något jämförligt varit att se på kontinenten utgjorde den glädjande belöningen för denna *Iduns* insats, där kvinnlig kulturhistoria fick utmärkta illustrationer och den modärna kvinnan desslikes erhöi förträffliga anvisningar ifråga om hygien, klädedräkt, kroppsvård m. m.

Fortgående i detta oförtröttade arbete att bjuda sin läsekrets endast det allra bästa inbjuder *Idun* till prenumeration för jubileumsåret 1927, då tidningen ämnar begå 40-årsminnet med en praktpublikation av mycket gedigen halt och med ett illustrationsmaterial av synnerligen förnämligt slag. *Iduns* helårsprenumeranter erhålla gratis denna jubileumsskrift, vars innehåll blir en värdefull kulturskildring över de gångna fyra decennierna.

Alltså: gå till Edert postkontor och prenumera på *IDUN* som för helår kostar:

A-upplagan = Praktupplagan . . . . . kr. 17:—
B-upplagan = Vanliga upplagan med bihang
och julnummer . . . . . kr. 15:—
Vanliga upplagan utan bihang och julnummer
. . . . . kr. 12:—

Prenumeration bör ske i god tid före jul om man vill ha sin *IDUN* i rätt tid på nyåret.

LEJON STRUMPOR & VANTAR
äro kända för slitstyrka, god passform och förstklassigt utförande

SÄLLSKAPSLIVETS ELEGANS

HUR MADAME BÖR VARA KLÄDD ENLIGT PARIS.

Den stora sällskapssäsongen med baler och middagar står för dörren och Pariskräddarna fresta oss med allehanda härligheter för att vi värdigt skola kunna spela vår roll i nöjenas virvel. Med tre här avbildade toaletter anses succésen given både vid tédansen, middagen och balen. Fr. v. en chic modell från Jenny, Paris, i svart rips och med det moderna ryggfönstret i chiffon och soutachegarnering. Så en balklädning i vitt broderad med strass och med en fantasicape i chiffon och plym. Till sist en magnifik middagsklädning av pärlbroderad silverlame, Jenny. (Foto: Sciaoni.)

VAD VILL DU HA OCH VAD VILL DU GE?

RÅD FÖR JULKLAPPSKÖPANDE. AV VERA v. KRÆMER.

EN HERRE, SOM EN GANG FÖR alla har förskaffat sig den angenäma positionen att få säga vad han vill, därför att han säger det orubbligt, yttrade om en knäckande fin middag, där vi några stycken varit gäster:

— De bjuda på vad de själva vilja ha. Därför är det så fint, men jag för min del tycker inte om ostron.

Middagen avåts i Danmark, där kan man nämligen ännu äta ostron. Emellertid, hans elakhet väckte så till vida befrielse, som denna middag var så storstilad, att alla gästerna tänkte: "Vad ska vi ta oss till! Detta kan vi inte göra efter!"

Man fick ta sitt parti. Äta och dricka det som värdfolket tyckte var så gott, att de lekte gäster hos sig själva, och ta saken lugnt, nästa gång bjuda efter egen förmåga och inte efter en standard, som varken vore ens egen eller strängt taget gästernas heller.

När man bereder sig att köpa julklappar, råder inte då omedvetet samma förhållande som med ostronen? Man ser i fönstren efter det man själv skulle önska att någon gav en. Man har förfärligt svårt att sätta sig in i mottagarens smak och förfärligt svårt att underkasta sig mottagarens önsknings!

Det sista mest. I julklappskretsen finns en liten knubbig flicka på fem år — alla mosterarna och fastrar vilja dränka henne i de "sötaste" leksaker. Modern säger: "Inga leksaker få ges! Hon blir krånglig av det och hon får för mycket." Och alla mostrar och fastrar gå surmulet och se fortfarande på lek-

Att köpa julklappar är inte lätt, men kunde göras lättare såsom Vera von Kræmer här framhåller.

sakerna och vilja utlösa sin egen förtjusning över dem genom att få köpa dem åt ett barn, som när allt kommer omkring, inte sätter värde på dem i förhållande till givarens betagenhet.

Det är därför herrar ha så svårt att köpa julklappar åt sina damer — de önska sig vanligen ingenting och de önsknings de ha ge dem ingen ledning. För dem är icke ett bodfönster vidder av möjligheter, de säga sig icke, som vi: "Den där läderpallen är väldigt chic! Tänk det där halsbandet mot vitt!" och så vidare. För oss ger denna åtrå åtminstone någon ledning. Fastän jag erkänner att det blåa halsbandet, som jag köpte igår och är förälskad i (och så fabelaktigt billigt sedan!) kommer att göra mottagarinnan en smula grönblek. Jag har åtminstone haft tjusningen att köpa det. Men då blir frågan, väges denna köpandets tjusning, som kvinnor erfara till och med när de säga: "Ett kvarts kilo Svea växt", upp av mottagarinnans besviskenhet?

Att skickligt köpa julklappar är en fråga om både osjälviskhet, behärskning och takt. I år skall jag ge bort en köttkvarn, men jag vet, att den kommer till glädje. Man kan nämligen också gå tillväga på motsatta sättet: låta bli att köpa en nyttig sak, som varit efterlängtat, bara för att den förekommer en själv så trivial. I det hem jag menar vore en kudde ett hän och köttkvarnen blir något verk-

ligt flott, om uttrycket tillåtes. I ett annat hem vore en köksattiralj en tillrättavisning, där man gått och längtat efter en balblomma!

Kvinnor äro svåra att tillfredsställa, de veta nämligen så precis vad de vilja ha. Men de ha också en viss talang att påpeka det, det gäller bara för herrarna att lystra och tänka sig för. "Jag kan då inte gå en dag längre med de här pampuscherna!" börjar damen någon vecka in i december. Det betyder: "Se dig omkring efter det nyaste! Du förstår väl att det är stövlar jag vill ha?"

Att ge en man något är däremot det verkliga problemet. "Det här med Strindberg låter intressant", försöker hon. "Tycker du?" svarar han förstrött, och så slocknar hennes hopp att det var Lamms Strindbergs-analys han ville ha. Det kanske det var, men han får till slut ett presentkort. Som han är för tafatt att ta ut något på själv.

Men det är rätt åt honom.

När folk vill ge saker, skall man hjälpa dem. Man ska bana väg för julklappen, med antydningar eller grövre medel, om inte de fina hjälpa. Att ge är om möjligt roligare än att få, julen är en förtjusande växelsång mellan mitt köpande och ditt köpande. Då byta vi, jag fick inte behålla det jag köpte och inte du heller, vi ge det åt varandra, förseglat med svenskt lack (och inte med utländska sidenband). Detta givande blir en verklig glädje först när vi förstätt varandra rätt och kunna se varann i ögonen utan krampaktighet eller besvikelse.

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

“DET LJUSNAR ÖVER VÄGEN”

HÄLLER GUDSFÖRNEKELSEN PÅ ATT BYTAS MOT LÄNGTAN EFTER TRO I VÄNSTERNES LED?

YTTERSTA VÄNSTERNES, ELLER kommunisternas, frammarsch inom kyrko- och skolråd är en av dagens mest debatterade frågor. Så pass starkt intryck har denna frammarsch gjort, att man på vissa håll på allvar föreslagit, att lagens stadgande, att endast den är valbar till kyrkoråd, som är känd för gudsfrukthan och nit, skulle börja tillämpas. Då nu kommunisterna på kyrkostämmorna öppet lagt i dagen sina kyrkofientliga tendenser, så skulle de, menar man, utestängas från kyrkorådsuppdraget. — Vid närmare eftersinnande torde väl emellertid de, som företrätt denna ståndpunkt, inse, att den är omöjlig: lagbudet är i likhet med så många andra liknande ett pappersord, som för länge sedan förlorat sin giltighet. Ho skulle f. ö. så kunna rannsaka hjärtan och njurar, att han kunde åtgöra, vilka som äro de värdiga? — Men det finns ett annat skäl för att reagera mot förslaget. Är det verkligen troligt, att bland dessa ungdomliga antikyrkliga entusiaster det ej skulle finnas åtskilliga, som komme att se något olika på religiösa och kyrkliga ting, om de bleve i tillfälle att samarbeta med personer av olika åskådning, om de tvingades att från fall till fall bemöta och framlägga sakskalet, i stället för att, såsom nu ofta är fallet, utslunga allmänt hållna beskyllningar om kyrkans uselhet, prästernas maktlystnad o. d. Kyrkorådsalen inspirerar i betydligt mindre grad än agitationsmöteslokalen till dylika uttalanden.

I detta sammanhang kommer man att tänka på en liten skrift "En ärgång Brand" av en av vår kyrkas mest brinnande andar, pastor Axel Lutteman, avliden för några år sedan. Författaren, som haft tillfälle att på nära håll studera den ungsocialistiska rörelsen, gör gällande, att hos de djupaste och mest begåvade av ungsocialisterna själva urgrunden tydligen är av religiös art, fastän idealismen hos dem vandrar helt andra vägar, än vi äro vana vid. Säkerligen kan den karakteristiska pastorn där ger av yttersta vänsterns män, i många fall tillämpas på kommunisterna i våra dagar. I alla händelser torde då de massor av den burgna klassens män och kvinnor, som

DE UNGAS NYA RELIGIOSITET

"Det mörknar över vägen" kallar Dan Andersson sin dikt — "det ljusnar över vägen" skulle kanske andra vilja sätta som motto för samma dikt och många andra lika allvarliga vittnesbörd som skrivits av skaldar och författare i vänsterns röda led. I en utomordentligt orienterande framställning visar lektor Marie Louise Gagner med belägg ur litteraturen huruvida de senaste åren tycks ha bringat en vändning i de unga arbetarskarnas förnekelsefilosofi och skapat en längtan bort från tomhet och jordisk nyttosträvan mot andra världar och värden, vilka kanske icke äro desamma som i de gamla urkunderna, men dock flöda ur samma källsprång.

icke kunna tänka sig möjligheten att offra nattsömmen för val till kyrko- och skolråd, ej ha rätt att ondgöra sig över det nit de unga visa. Därmed vill man naturligtvis på intet sätt taga i försvar de rena okynnesvoteringar de framdrivit, och de överord och glåpord i debatten de gjort sig skyldiga till.

I fråga om åtskilliga av dessa unga radikaler gäller det säkert, att det är i god tro de uppträda som talesmän för "hela arbetarklassen". "Ecrasez l'infâme!" är än i dag, mena de, det gemensamma fältropet för alla vakna och upplysta arbetare.

Läget är dock, vågar jag säga, icke sådant, Bland 1920-talets arbetarskarn är det ej få, som mist den bergfasta övertygelsen, att människoslaktens utveckling i riktning mot lycka och harmoni uteslutande hänger på möjligheten att få föra ett i jordiskt mening människovärdigt liv. Liksom Lissabons jordbävning inverkade rent revolutionerande på Voltaires glada och frejdiga deism och kom honom att som livets facit uppställa "le beau soulagement d'être maugé des vers", så tycks världskriget ha kommit de djupast anlagda naturerna att genomskåda tomheten i bl. a. den Hæckelska filosofien.

"Vi som nu inträda i mannaåldern", yttrar Ragnar Jändel i *Det stilla året*, "ha vuxit upp i en tom och fattig tid. Då vi började läsa, vad tidens uttolkare

skrevo, funno vi föga annat än en blek och simpel otro. Tidens man var en som satt på en krog och suckade över det ledsamma livet — en trött, dagdrivare, hemsjuk och bedrövad. Hans öga hade genomskådat allt — det fanns intet han kunde tro på, allt var samma strunt. — Gud? — Ack, ett fantom... Själva ordet var en synd mot tidens ande... Vi hade alla förnekelsen i blodet, vi voro vana att säga nej. Det var också det enda stora och fina...

Starkast är det väl hos Dan Andersson vi möta denna "religiösa nervsträng", såsom Torsten Fogelqvist uttrycker sig i den rent geniala framställningen av Dan Andersson och hans diktning, som inleder dennes samlade verk. — Nästan på varje sida hos diktaren möter man en brinnande och ångestfylld religiös längtan. Vilken roll spelar ej skuldmedvetet i hans fattiga liv, och hur mycken respekt kan han ej lägga i dagen t. o. m. vid skildringen av typiska bönhusmöten! Hur rätt har ej Fogelqvist, då han säger, att "Dan Anderssons hela produktion är en historia om den sökande hemlösheten, som vill ha ett svar av en Gud, som döljer sig i molnen och en frid som övergår allt förstånd".

Vad diktaren känner inför den gamle fadern och dennes tro har han givit uttryck åt bl. a. i dessa rader:

"Så skön är väl ej glansen av stjärnor över byn, ej månens över grönskande dalar som ljuset i dina ögon under gråa gamla bryn, två kronljus från paradiset's salar."

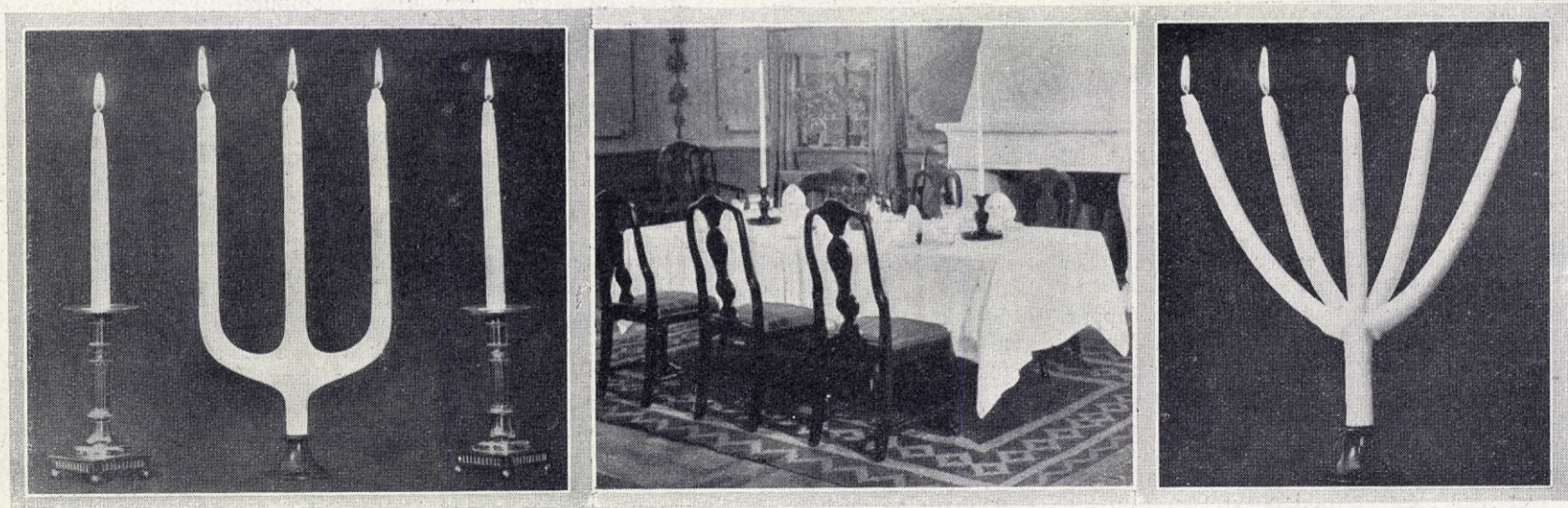
Jag hälsar dig med sång och dina glesa hår — du segrat över hundra onda öden. Mig tycks, att din kamp för de små i många år var som ett helgons mot djävulen och döden."

Och vilken äkta religiös ödmjukhet andas ej hans sista lilla dikt "Det mörknar över vägen".

"Nu mörknar min väg och mitt dagsverk är gjort, mitt hjärta är trött, min säd har jag sått. Som en tiggare står jag, o Gud, vid din port, och blodrosor väna på stigen jag gått."

Men även andra arbetardiktare böra nämnas i detta sammanhang. Finns i själva verket i vår apologetiska litteratur några sidor, som

(Forts. sid. 1349.)

Julen är ljusets högtid och till den höra de levande ljuslågorna. Som väl är har det artificiella ljuset gått ur modet som prydnadsljus och de levande ljusen uppleva en renässans, som i sin tur trollat fram många vackra former av stearinljus. De s. k. antikljusen i olika färger äro utmärkt lyckade och förjanta av både den spridning de ha och kunna få. Här ses några olika ljusformer, värda att ihågkommas till julen. Fr. v. ett vackert grenljus och två vaxfärgade antikljus från Klara fabrik, Lars Montén. — En effektiv och billig bordsdekoration göra två mycket långa antikljus i blommornas eller dukens färg. Från Liljeholmens stearinfabrik. — Till sist ett trevligt hemstöpt julljus från Ledolins Tekniska fabrik, den enda firma, som tillverkar hemstöpta ljus.

Matlusten ökas
Förordas av läkare. — Fås å alla apotek.
IDOZAN A **IDOZAN B**
svagt avförande. ej avförande.

om Ni tar IDUZAN, erkänt bästa järnmedicin. Hög järnhalt. Begär originalflaska å kr. 3: 50.

LIDOL
TILLFÖRLITLIGASTE
BRÖSTKARAMELL

ENDE TILLVERKARE:
Forsberg
GÖTEBORG

ETT SKÅNSKT SLOTT

HAMILTONSKA SLÄKTENS FIDEIKOMISSEGENDOM

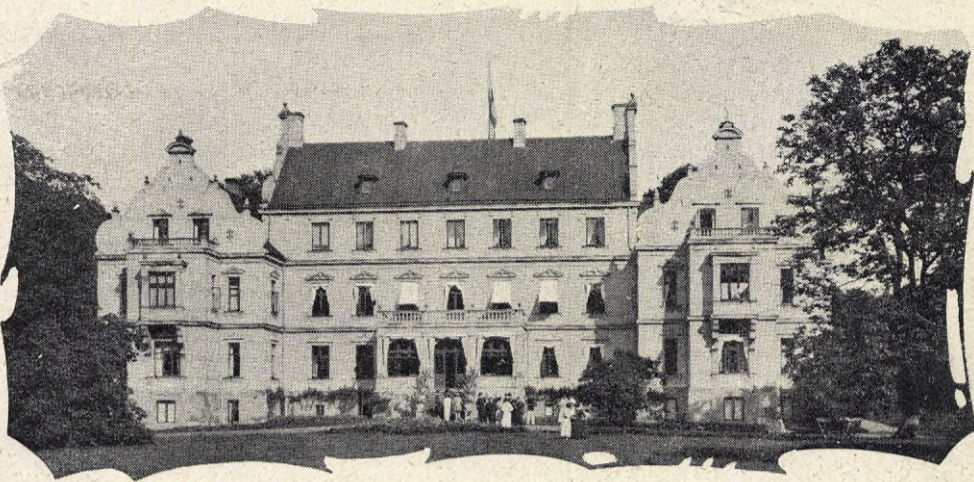

Greve Adolf Hamilton och hans grevinna.

EN MIN VÄNINNA, EN NORRLÄNDSKA, som av omständigheterna blivit placerad nere i Barsebäckshamn, skrev en gång till mig: "Här känner jag mig, som om jag sutte på yttersta kanten av den antika världskartan, där jorden tänkes flat." Och man kan förstå, att en norrländska känner det så där nere, "där allt", som hon tillägger, "har sin utsträckning i horisontalplanet".

Ja, det är sant, att det är en låg, plan kust där nere på Skånes västsida, ungefär mitt emellan Malmö och Landskrona, att Sundet där utanför är liksom en omedelbar fortsättning på landet. Men det är ett ljuvligt stycke land, som sticker ut i Sundet med det trevligaste lilla fiskläge och Köpenhamns tornspiror synliga rakt över det livligt trafikerade Sundet.

Barsebäcks slott ligger inte alldeles in på stranden utan omgives av en betagande gammal park, men från fönstren ser man genom en uthuggning i parkens gamla lindar det blåa, alltid lika tjusande och frestande Öresund.

Barsebäck.

Intressanta minnesföremål och utsökta konstverk finnas att beundra i det vackra Hamiltonska slottet Barsebäck vid Öresund, där vår medarbetare gjort besök.

Barsebäck har snart varit Hamiltonska släktens egendom i 200 år, och sedan 1767 är det fideikomiss. Det är en mycket gammal egendom och har för länge sedan varit bebyggd med en borg i stil med det närbelägna, romantiska Borgeby. Nu är det en modern slottsbyggnad, som reser sig ur den vackra parken — d. v. s. dess äldsta del är den förutvarande 1400-talsbyggnaden, men den blev på 1880-talet tillbyggd med flyglar större än den ursprungliga byggnaden.

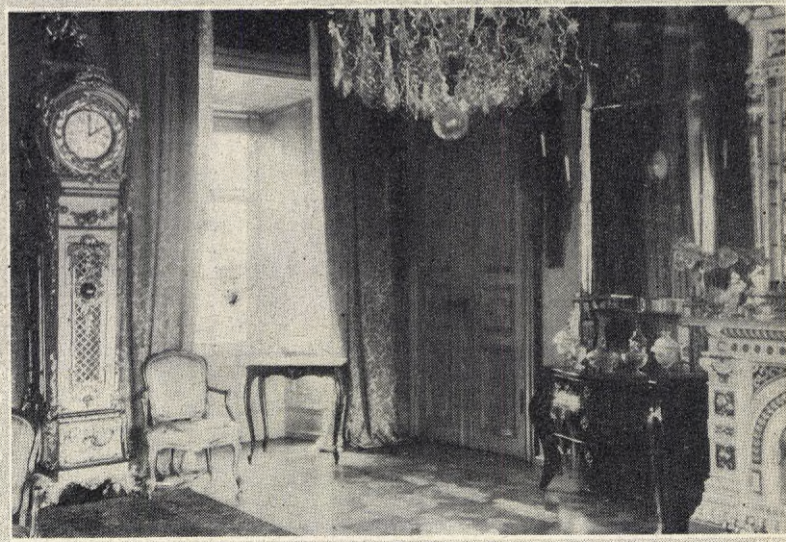
Det är ett charmant värdfolk, hovstallmästaren greve Adolf Hamilton och hans maka grevinnan Elsa Hamilton, f. Wachtmeister, som härskar på Barsebäck. Fideikomisset har under deras egid blivit till en samlingsplats för den stora släkten, vars medlemmar ofta äro gäster på det gamla stamgodset, i all synnerhet på somrarna. Om vintrarna vistas grevparet däremot mycket på resor. Men livligt intresserad av sin trädgård, som grevinnan är, vill hon hela sommaren ordna med sina vackra anläggningar. För folket på godset hyser hon ävenledes det varmaste intresse och ägnar sig särskilt åt att stimulera hemslöjden, som här nere har gamla anor. Sport roar

ofantligt den flickaktigt rörliga grevinnan på Barsebäck, och än synes hon med fermité svänga sin racket i något spännande game, än flyger hon vid sin makes sida i en uppfriskande galopp över ägorna.

Nu går hon älskvärt med genom slottet och visar mig, vad det äger av ärvda och förvärvade skatter. Grevinnan Hamiltons mor hette von Essen i sig själv, och från det hållet har grevinnan fått en del av de vackra saker, som förr prydde det uppländska slottet Vik. I övre hallen står en gammal vacker kista därfån, och grevinnan visar mig en högst originell klotrund mässingsklocka, vars egen tyngd verkar som lod, så den sjunker allt eftersom tiden lider. Det är en mycket sällsynt pjäs från 1500-talet, även den från Vik. I stora matsalen, som är belägen i slottets äldsta del men inredd på 80-talet, lysa väggarna av praktfullt gyllenläder, och grupper av magnifikt 1700-talssilver äro placerade här och där, liksom en mångfald utsökta kristallpjäser. Grevens mor samlade gammal kristall, och den ger överallt lustre åt gemaken. Även är här placerad en gammal ostindisk vapenservis av stort värde, och på en vägg hänger en stor duk, Nattvarden som tillskrives Caravaggio. I galleriet äro familjeporträtten samlade, oljemålning av Breda och pasteller av Lundberg liksom en del miniatyrer och ett porträtt av Drottning Kristina. (Forts. sid. 1350.)

Matsalen.

Detalj från salongen med det stora golvvuret.

PROVRUM

En verklig njutningsdryck får Ni av

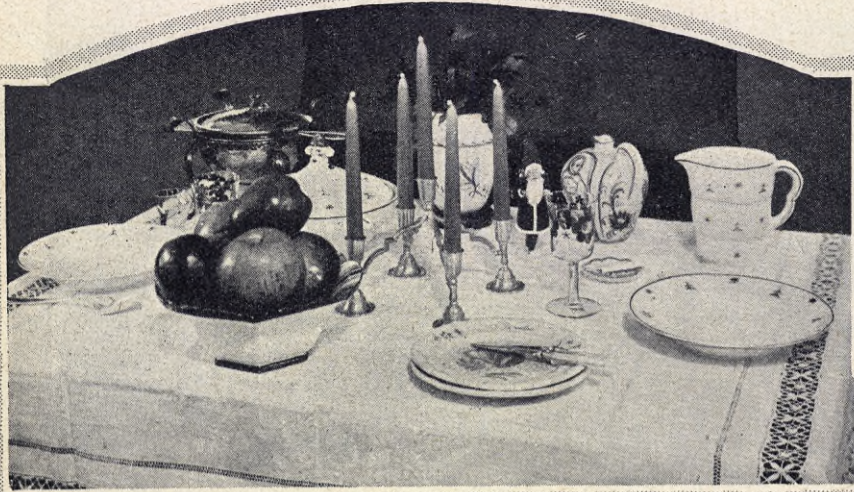
Kobbs Zaryana Thé

(uttalas: SARJANA)

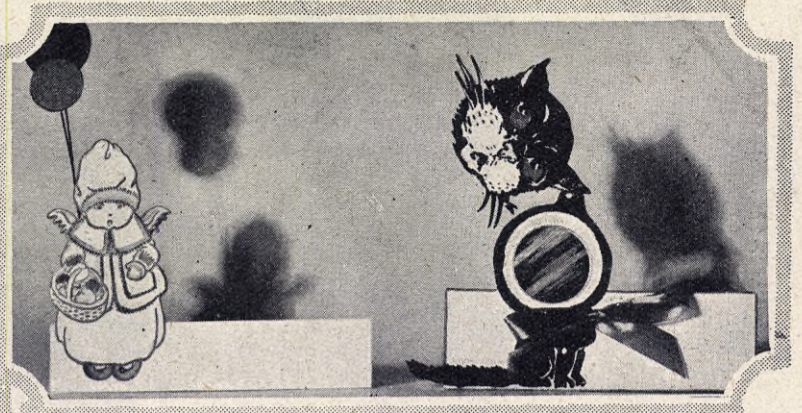
Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

DET ÄR SERVERAT!

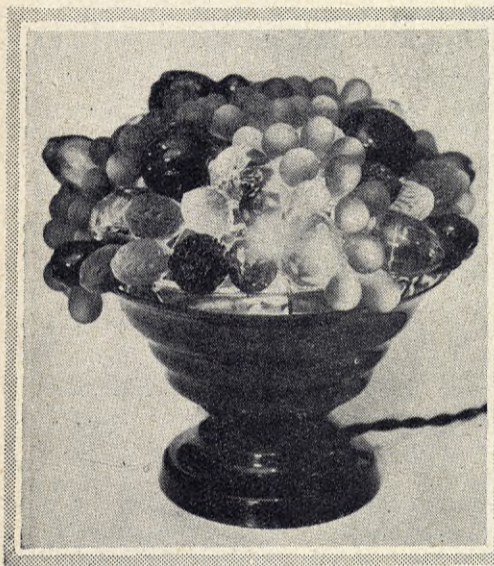
ORIGINELLA NYHETER FÖR BORDSDEKORERING.

I julens tecken. Grötservis med diskret dekor av granar och stjärnor i grönt och rött, glöggpanna i gammal modell och en originell grenstake i tenn.

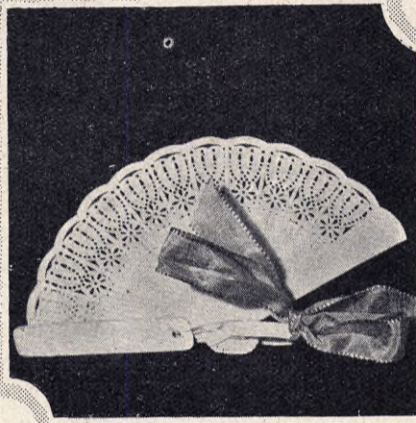
De nya placeringskorterna visa olika påhittiga kompositioner. Senaste skriket är kort med spegel och pudervippa finurligt inkomponerade.

Ett raffinerat inslag på middagsbordet är den färggläcka fruktkorgen av glas, vars innanmäte är en elektrisk lampa, som ger diskret belysning åt middagsbordet, när man kommer till efterrätten och stämningen blir mer — inkonventionell.

Det nyaste för festbordet är en spelande fontän vars vattenstråle drives av en ljudlöst arbetande elektromekanisk motor.

Ett placeringskort i form av solfjäder.

(Samtliga bordsdekorationer från N. K. utom skulpturen i näckrosdammen, som ställts till förfogande från Claes Hultbergs konsthandel.)

SYSKONEN FRÖDELIUS. EN ROMAN AV ERNST HÖGMAN

TILL ÄMNE FÖR SIN FÖRSTA ROMAN, *Syskonen Frödelius*, har Iduns förre redaktör, hittills i huvudsak känd som författare i bunden form, valt en familjehistoria. Det är i viss mån ägnat att förvåna de, som läst hans diktning, att romanen icke blivit någon idyll. De allra första par sidorna, vilka så vackert skildra den store patron Kristoffer Frödelius' hemkomst till sin präktiga lantgård en solig aprilförmiddag, låta ana något dylikt. Men efter en stunds läsning har man i stället kommit mitt upp i oenighet, styvbarns och styvmors animositet, en ung dams missnöje med sin värld, en ung mans kuggande i studentexamen och därav följande obehag. Och på de därefter kommande cirka 400 sidorna får läsaren stifta bekantskap med mestadels ganska själviska, retliga, ofta taktlösa, delvis obalanserade människor, samt bevittna en mångfald olustiga scener.

Det kan förefalla som om Sigrd Siwertz' roman Selams skulle föresvävat författaren såsom modell för den genre han valt. På samma vis är det här fråga om en syskon-

grupp, en grupp av mycket litet sympatiska syskon — av vilka dock i Högmans bok endast två bli utförligare behandlade. Siwertz' kraftigt planmässiga anläggning saknas emellertid här, liksom också en ledande idé såsom hos S., där slutligen den hänsynslösa Egoismen själv framstod som rätt huvudperson. Till gengäld har Högman fört in åtminstone en fullkomlig hedersman i sitt galleri, lantbrukarrättaren, sedermera godsägare, Tomasson. Det är blott synd att hans moatjé, fröken Estrid

Dem ritas bästa exlibris åt Bernard Shaw?

Nu få våra kvinnliga tecknare ett tillfälle att spetsa sitt ritstift till ny uppgift: det gäller att teckna en skämtsam exlibris att ge åt den ryktbara Nobelpristagaren Shaw eller någon av de andra Nobelpristagarna. Släpp gäcken lös konstnärinnor och priset för bästa bokmärket av detta slag blir summa stor 25 kr. Tävlingsbidrag märkta Exlibris böra vara redaktionen i händelse inom en vecka efter detta nummers datum.

F., som med honom (under hans enkla rätarliv) får ett barn, vilket hon ackorderar bort, men ej släpper alldeles ur sikte, skall höra just till de föga vinnande personerna i boken, ehuru motsatsen möjligen är meningen. Ett par tre bipersoner äro godhjärtat hyggligt folk, och till de hyggliga måste man också räkna den buffelaktige och oherderlige Henrik F:s andra maka Pauline, som förblir honom trofast, även efter hans ruin och séjour på Långholmen. Slutet på boken blir gott: Henrik och Pauline börja ett nytt liv tillsammans; den pålitlige Tomasson, vorden rik karl, gifter sig med Estrid, och deras nu vuxna sonsom fått i det hela sköta sig själv och när en icke oförklarlig bitterhet, skickas efter, blir rörd och faller i föräldrarnas armar. Där har idyllikern Högman ändå ej kunnat neka sig att träda fram — och honom tycka vi bättre om än om förevisaren av tarvliga människor.

Boken är skriven lättflytande, i ett utförligt många. Scenerierna avlösa varandra livligt och stämning saknar boken ingalunda.

MARIKA STJERNSTEDT.

ÄKTA SPETS-
SIDENDÉPÔT
Sturegatan 6
2 tr. Hiss

Gör ett besök i vår

JULUTSTÄLLNING

i vår filialbutik

15 BIRGER JARLSGATAN 15, där massor av vackra, nyttiga julgåvor exponeras.

JAG KÖPER EN YLLEKOFTA

EN BESVÄRLIG EXPEDITION. AV ALMA SÖDERHJELM.

I DET LÄNGSTA HADE jag kämpat emot det förfärligaste av alla modeplagg: yllekoftan. Men det är nu engång så, att det finns ingen tyrann som modet: sist och slutligen styr hon till sitt mål även den mest motsträviga. Den dagen kom, då också ur mitt eget innersta steg som en ofrånkomlig nödvändighet övertygelsen, att jag icke mera kunde komma till rätta utan yllekofta.

Jag gick in i en butik, där det hängde koftor i fönstret. En sådan luft av garn och ull! Jag hade hart när vänt om igen. I fönstren, kring väggarna och på ett klädstreck, draget över rummet, hängde koftor, och dylika i olika kulörer lågo i stora högar på disken.

— Jag skulle se på yllekoftor.

— Jaha. — Vilken färg får det lov att vara?

— Det är likgiltigt, sade jag. Jag förstod nämligen strax, att vore jag engång tvungen att ha en yllekofta, så vore det precis detsamma, vilken färg den hade.

Knappt hade jag uttalat ordet, innan en hel hög olika koftor kom farande emot mig längs disken. I samma minut regnade det också ned från klädstreet.

— Här är en alldeles bedårande kofta. Den har ett utmärkt snitt.

Vi provade. Den gick nedanom knäna på mig och var förfärligt tjock. Kragen och ärmarna voro dessutom stickade av ulligt, ännu tjockare garn.

— Nej, den här blir alldeles för tung, pustade jag, medan jag tog ett kraftigt tag för att kränga ur koftan.

Men fröken i butiken var hastigare i vändningarna. Hon jämkade koftan till rätta och knöt om mig det tunga virkade skärpet.

— Den här koftan är tvärtom alldeles ovanligt smidig, sade hon. Det är en mycket stilig modell. Damen är god och ser sig i spegeln.

Spegeln är för oss vanliga människor det som filmen antagligen är för de flesta skådespelare: en outtömlig källa till förargelser och obehagliga överraskningar.

Så jag såg ut!

— Nej, den här koftan vill jag inte ha.

— Ja, om damen inte vill ha den — det är en sak för sig, replikerade försäljerskan. — Tycke och smak är olika. Men på koftan är intet fel. Förresten har vi ju en massa olika modeller.

Hon grävde i kofthögen. — Här är en stilig kofta. Hon drog upp en ännu längre och tyngre.

— Jag ville gärna ha något mindre — lättare, sade jag tveksamt. Jag hade en bestämd förnimmelse av att vi två inte riktigt hade samma smak.

— Små koftor begagnas inte alls nu för tiden, blev svaret. — De små, vi har inne, äro alla av vårt gamla lager. Men hon tog i alla fall upp en. Den var grön och vitrandig, och vi provade den. Den gick

— På den här koftan är det väl åtminstone inte något fel?

Om ett yllekoftköps besvärligheter kåserar Alma Söderhjelm med känd spiritualitet.

inte på. — Den här är för liten, konstaterade jag.

— Det beror alldeles på, hur man tar den på, sade hon. En sådan här kofta skall inte vara stor.

— Den verkar barntröja, vågade jag.

— Barntröja! Nu blev hon förnärmad.

— Den här koftan kan tvärtom bäras av vilken ålder som helst. Här kan ju damen se: jag har ju ackurat samma kofta.

Jag såg på henne. Jag hade inte förr sett på henne. Och hon hade rätt. Hon hade verkligen ackurat samma lilla grönvita kofta, sluten om sin spensliga 17-års-gestalt.

— Det är ju skillnad på fröken och mig, sade jag.

Jag hade menat det vänligt, men då hon icke reagerade, föll repliken tvärtom yttermera skiljande mellan oss. Vi grävde fram koftor och provade vidare under tystnad. Men de passade inte. En var alltför smutsig i färgen, en hade för långa ärmar, en tredje för mycket rynkor fram till. Ja, det var nu jag, som tyckte att de inte passade. Den unga fröken tyckte att de alla voro »förtjusande», att de »sutto ovanligt väl» och voro »synnerligen kläd-samma.» Och så fick hon dessutom tag i en som ingav henne alldeles speciellt angenäma känslor.

— En wiener-modell, proklamerade hon, medan hon triumferande lyfte koftan högt upp i luften. Och det var sant: det var äntligen en som såg något anständigare ut.

Glöm inte

att prenumerera på *Laun!*

Men tyvärr var den det inte. När vi togo den på, satt midjan på koftan tio centimeter nedan om min egen.

— Den är för lång i midjan.

— Det kan jag inte inse.

— Ser inte fröken, att den är för lång i midjan?

— Ja, skulle det så vara, replikerade hon, så är det en enkel sak att lyfta upp den. Med en konstförständig rörelse gjorde hon ett veck i ullgarnsåbäket så att det bildade den ungefärliga typen av vad man kallar en rysk blus. Sedan sänkte hon sina armar, slog ut litet med händerna, lade huvudet på sned och betraktade mig med djupt allvar. — På den där koftan är det väl åtminstone inte något fel, sade hon.

Hennes humorlöshet bröt min gryende ilska, och när jag betraktade mig i spegeln kunde jag

ej tillbakahålla ett ordentligt skratt. Hon knep ihop munnen och såg på mig, kränkt, förnärmad.

— Tycker inte fröken alls att jag ser löjlig ut? Det var kanske dumt att jag frågade. Hon befann sig ju i sitt ämbetes utövning. Men jag kunde rakt inte låta bli.

Munnen blev smalare och hållningen på den spensliga lilla kroppen stramare. Hon växte så att jag såg det. — Det kan jag inte inse, sade hon högdraget. — Den här koftan är tvärtom ovanligt klädsam, tilllade hon åter ämbetsmässigt. — Det är en av de finaste modeller, vi fått upp nu om dagarna.

— Är ni lärda att säga om alla koftorna, att de äro vackra?

— Nej, det är vi inte. Men när de är vackra, så skall jag väl säga vad jag tycker. Alla koftorna vi ha fått nu är ovanligt stiliga. Vårt lager i år är betydligt bättre än någonsin. Den som förstår sig på yllekoftor kan strax se det.

— Förstår sig fröken då på dem?

Hon teg först, smått överraskad över frågan. Sedan såg hon frankt upp på mig:

— Det må jag väl göra, sade hon, som i hela mitt liv sysslat med sådant.

Hela hennes liv!

— Jag har varit i en stickfabrik, tillade hon, sedan mitt trettonde år.

— Och hur gammal är fröken nu?

— Tjugutvå.

Då blev jag allvarsam. Hennes värdesättning av koftorna var sålunda inte något inlärt och konventionellt. Det var hennes övertygelse. Hennes självständiga, facklärdade övertygelse.

Min blick snuddade förbi spegeln, när hon iklädde mig den åttonde koftan. Jag vågade inte se min egen bild av rädsla för henne — eller kanske mig själv.

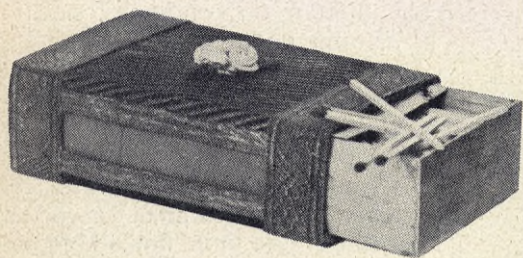
— Den här är utmärkt, sade jag hastigt. Jag skall ta den.

Och jag tog koftan. Den finns här hos mig. När jag någongång blir stark i mina nerver, tänker jag avprova den.

Hotell Anglais' intima och eleganta Festvåning
Stockholm Specialité: Bröllopfester

P Å J U L K L A P P S L I S T A N

N Å G R A T R E V L I G A H E M M A G J O R D A J U L K L A P P A R .

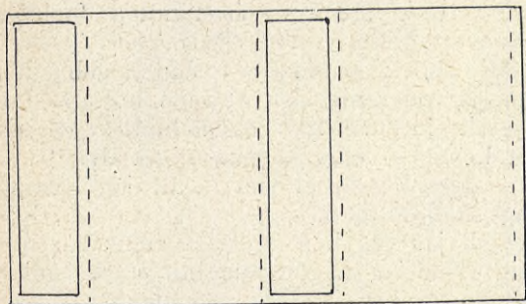
En elegant tändsticksask.

JULAFTON — VILKA UNDERBARA minnen äro ej förknippade med det ordet! Hur ha vi ej lite var, gamla som unga, glatt oss åt en annalkande jul med alla de små hemlighetsfulla bestyr, som föregår densamma och som i själva verket göra julen till den speciella högtid den är.

Jag vill här giva mina läsare anvisning på hur man med tämligen små medel kan åstadkomma några trevliga småsaker, som väl lämpa sig som julklappar åt olika familjemedlemmar.

En elegant tändsticksask.

Tändsticksfodralet, som i färdigt skick ter sig som ovanstående bild anger, tillverkas av ett utvalt exemplar av den i handeln allmänt förekommande 45-öres tändsticksasken, ett stycke ej allt för styv kartong, ett par små bitar brokadsiden och en stump galonband. Yttersidorna av askens båda gavlar förnyllas eller försilvrar. Ingredienserna här till kunna för en billig penning fås i vilken färghandel som helst. Kartongen tillskåres efter de mått, som erhållas vid en "utbredning" av askhylsan med tillägg dock av några millimeter, som åtgå för kartongens hopklistring (se ritn.). För att kartongen, som är avsedd att helt täcka askhylsan med undantag allenast för en del av tändplånen å dess sidor skall fås att i alla punkter noga ansluta sig till hylsan, måste man i kartongen, innan den vikes över hylsans kanter, med en skarp kniv åstadkomma en tämligen djup rispa för varje kant. Sedan för vardera plånet utskurits en bit av drygt två centimeters bredd och av sådan längd att endast c:a en centimeter av kartongen återstår på vardera sidan, bestrykes den färdiga kartonghylsan med klister (helst sådant, som fotografer använda) och askhylsan inpassas med försiktighet. De noga avpassade brokadbitarna påläggas kartonghylsans resp. över- och undersidor och vad som återstår av hylsans utskurna sidor täckas med härför avpassad guld- resp. sidenband, varefter galonbanden

Askhylsan utbredd.

Grevinnan Marg. von Schwerin ger här några förslag till julklappar, lätta och behändiga att förfärdiga hemma.

anbringas runt asken på sätt framgår av bilden. Den lilla silkestofsen kan lämpligen i kanten omviras med några varv metalltråd och fästas med några styng i askens ena gavel.

Sista oldfrun på Karlberg.

DET GIVES I DENNA VÄRLDEN människor, från vilka anspråklöst, nästan omedvetet, godhet och rogivande välvilja utstrålar, människor, som ej för att vinna berömmelse eller fördelar givit ett verkamt liv i självupppoffrande arbete.

Sådan är fröken Helga Petersson, som i dagarna avgått från sin befattning såsom oldfru vid Karlbergs slott och Kungl. Krigsskola, där hon tjänstgjort i nära 30 år.

Förutom uppbörden av Karlbergs slotts och Krigsskolans linneförråd, servis och inventarier med tillsynen över nyanskaffningar, lagningar, tvätt m. m. har i hennes krävande tjänstgöring även ingått skötseln av den stora kadettmässen med dess ekonomi. Alla de, som under hennes oldfrutid genomgått Krigsskolan på Karlberg minnas henne med tacksamhet.

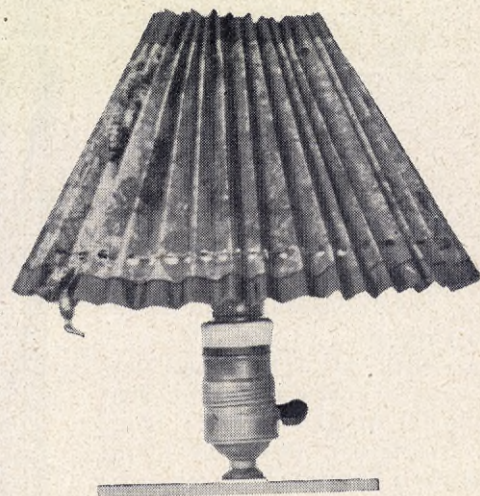
Till och med år 1914 gävos årligen å rikssalen å Karlbergs slott, de bekanta gouterbalerna, som bekostades av konungen. Dessa baler ånordnades av oldfrun och i dem deltog såväl representanter från vår konungafamilj som utländska militärattachéer. Vid dessa tillfällen arrangerade hon även sittande supé för intill 300 personer.

För sina förtjänster erhöll hon år 1919 guldmedalj för långvarig och trogen tjänst, — år 1923 medalj också av guld för nit och redlighet i rikets tjänst.

Då oldfrun Helga Petersson nu avflyttat från Karlberg, tillönskas henne av alla, som lärt känna henne och värdera henne ett lugnt och lyckligt otium cum dignitate.

Enligt vad som förnummits, benämnes oldfrun Helga Peterssons efterträderska i ämbetet »husmoder». Fröken Petersson är sålunda måhända Karlbergs sista oldfru.

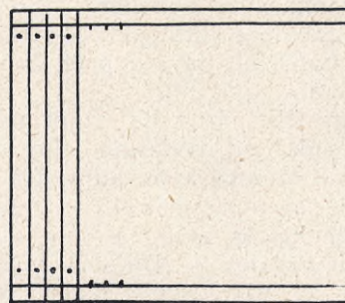
KNUT REUTERSWÄRD.

Lampskärmen.

En lampskärm.

Lampskärmen göres antingen av en särskild sorts creton, s. k. chins, eller ock av japanskt försättpapper. Av materialet åtgår tre gånger skärmens omkrets. Det japanska försättpapperet förekommer i handeln endast i små stycken, som emellertid lätt kunna hopsys till önskad längd. De c:a 3 cm. breda sidenband, som såväl upptill som nedtill kanta skärmen, vikas något in över själva kanten och fastsys, om skärmen göres av papper med små träckelstyng, men eljest på maskin. Sedan banden sålunda anbringats, komma vi till veckningen av skärmen. Med c:a 1½ centimeters mellanrum avsätts punkter i rader upptill och nedtill runt skärmen (se ritn.) och materialet vikes med ledning av punkterna varannan gång åt ena och varannan gång åt andra sidan så att, när veckningen är fullbordad, skärmen ligger sammanveckad som en hopfälld japansk solfjäder. Man måste se noga till att vecken bliva raka och jämna. Göres skärmen av tyg, böra vecken pressas med ett varmt järn. Med hjälp av en syl el. d., som borras rätt genom den hopfällda skärmen åstadkommer man härefter hål för de båda dragband, som på sätt bilden visar löpa runt skärmen. Säkrast är måhända att anlita någon bokbindare eller, varför ej, rent av familjens skomakare för hålslagningen. Skärmen hopklistras omsorgsfullt och snodderna iträdas och hopknytas var för sig i en vacker rosett. Den nu färdiga skärmen trädas helt enkelt över en vanlig lampskärmsställning av passande mått.

Skärmens prickning.

Kemisk Tvätt

utföres förstklassigt vid
A.-B. NYA BLÅ HAND

Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljeh. 23.
BUTIKER: Holländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarlsgatan 7.
Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 53 73; Brännkyrkagatan 2. Tel. Sö. 334 39;
Hornsgatan 170, Tel. Sö. 301 35; Anna Wålhjält, Skolvägen, Ålssjö.

Dambindan RECTA

Försäljes i varje sjukvårds- & drogaffär samt å apoteken.
Pris pr duss. Kr 1,65. Försändes till landsorten i diskret förpackning mot postförskott, franko vid köp av minst 3 duss.
HANDELS-A.-B. ZELLSTOFF, Kyrkog. 4, Göteborg.

Billig, bekväm, hygienisk och tillförlitlig.
Tillverkad av kemiskt rena produkter.

Obs! Recta är den enda binda som efter användandet kan bortspolas.

KUNNA MAN OCH KVINNA VARA VÄNNER?

MANLIGHET OCH KVINNLIGHET, EN VETTIG MAMMA OCH ETT KAMRATSKAP SOM TOG SLUT.

FÖR ETT PAR NUMMER SEDAN refererade Idun ett diskussionsmöte på Stockholms kvinnliga studentförening, där man dryftat problemet vänskap mellan man och kvinna. Diskussionen stannade dock icke vid detta, utan nya röster ha gjort inlägg till oss, en tydligen från de kvinnliga studenterna själva, som inte är riktigt nöjd med Iduns åsikt om studentskornas varken "isolering", konservatism eller vänskapsförhållanden. Hon förklarar sig sålunda — ja, läs omsorgsfullt och med eftertanke ty det är nog så invecklat ibland. Bäst tyckte vi om det där med "franska hörnan". Det är så begripligt:

Manlighet och kvinnlighet i siffror.

Stockholms högskolas kvinnliga studentförening för ingen "isolering" med kvinnlighetens emblem i vapenskölden". Föreningen har, så vitt jag kan förstå, bildats till följd av ett starkt behov hos studentskorna att utbyta tankar och rikta tankarna om livsföreteelserna med nya, men de manliga studenterna äro ingalunda portförbjudna från festerna. (Med de kvinnliga studenternas isoleringspolitik menade vi helt enkelt det faktum att de bildat sin egen förening och ej tillhör de manligas gamla sammanslutning. Icke ett ögonblick ha vi misstänkt att studentskorna skulle portförbjuda de manliga studenterna. Red.) Vi nutidskvinnor ha ej som forna tiders kvinnor blott ett intresse, det enda, som ansågs passande, nämligen maken, utan vårt intresse är mannen och arbete, liksom mannen intresserar sig för kvinnan och arbete. Alla kvinnor ha ej båda intressena, men snart qui.

Studentskorna behöva guskelov ej som fordom med av skamkänsla klappande hjärtan smita in genom portar, förande till den hemliga konspirations-salen. Vi skämmas ej för att vi trivas tillsammans med vårt eget kön. Vi annonsera öppet och frimodigt våra sammankomster. Vilja vi skvallra, gå vi till franska hörnan, där studenterna hålla till, eller gå vi, om vi kunna, till bankerna. Där få vi höra allt skvallar i sta'n.

Vid sista sammankomsten diskuterades vänskapsproblemet, och Idun återgav i förra numret den "överskådande, kanske farliga upptäckten" att studentskorna höllo för troligt, att vänskap mellan man och kvinna hade viss benägenhet att på längre eller kortare tid övergå till erotik.

Överraskningen är för mig en — överraskning. Påståendet att ju högre en kvinna står i intellektuellt hänseende, dess lättare har hon för vänskapsförbindelser, lämnades obeaktat av Idun, även som följande teori:

Varje människa bär manliga och kvinnliga egenskaper inom sig; vänskapsförhållande och intensiteten av erotisk attraktion förklaras genom kompletteringen av två personers manliga och kvinnliga egenskaper. Tydligare: En kvinna med $\frac{3}{4}$ kvinnliga egenskaper dras erotiskt till en man med $\frac{3}{4}$ manliga egenskaper. De $\frac{1}{4}$ manliga egenskaperna egenskaperna hos kvinnan finna sin motsvarighet hos mannens $\frac{3}{4}$ och mannens $\frac{1}{4}$ kvinnliga egenskaper bilda enhet med kvinnans $\frac{3}{4}$ kvinnliga. — Studentskorna tego liksom Idun inför teorien, men bådo om definition av begreppen manlig och kvinnlig, och fick den sålunda: Manlighet lika med initiativtagande, skapande, intellektuell produktivitet. Kvinnlighet lika med mottagande, ingen fallenhet för andligt skapande i och för sig, utan såsom medel att nå man eller barn.

"Vänskap uteslutande vänskap", i varje fall aldrig erotik, skulle alltså förefinnas mellan en $\frac{3}{4}$ manlig kvinna och en $\frac{3}{4}$ manlig man. Med tillägg av att varje människa erotiskt attraheras av en viss typ, skulle med denna teori människors förhållanden till människor över huvud taget förklaras. Denna syn på människor inrymmer intet förlöjligande av den en smula förkvinligade mannen, och rymmer ej hän mot kvinnan med manlig läggning, vilket man ofta märker.

Äro dessa teorier, måhända alltför dåligt skizzerade, utan intresse för Idun och dess läsekrets?

Den säkra unga damen.

Vi äro högst sympatiskt stämde mot "Den säkra unga damen" — vi minnas henne per-

De kvinnliga studenternas diskussion om mannens och kvinnans vänskap har intresserat läsekretsen och nya inlägg ha kommit oss tillhanda. Finns det något mer på hjärtat i frågan, så var så god!

sonligen från samkvämet på Margarethaskolan — ty hon har säkert något av den härliga ungdomsgnistan med lust för problemens knäckande, men vi tycka nog att teorierna verkligen är lite dåligt skizzerade. Eller vår hjärna har kanske fått motorstopp av juljaktet?

Giv ungdomen frihet!

En vettig mamma är att döma av sitt inlägg precis så vettig som Idun lade mödrarna om

Finsk Sisu.

En finska med egen resebyrå.

Av Ann Margret Holmgren.

Nina Strandberg.

EN UNG FINLÄNDSKA KOM MED hälsningar från vänner. När vi hade språkat en stund, fann jag henne så kunskapsrik att jag frågade om hon var lärarinna.

— Nej, jag har en resebyrå — blev det överraskande svaret.

Jag ville knappt tro mina öron. — En egen resebyrå?

— Jo — kom det stilla och bestämt.

— Ni är väl den enda kvinna som har en resebyrå?

— Nog är jag ensam om det i Europa — kanske också i hela världen — jag känner åtminstone inte till någon mer.

Detta måste jag ta reda på. Jag frågade och lyckades få fram den sympatiska unga damens märkliga karriär. Nina Strandberg var uppfödd i Petersburg, den äldsta av sju syskon. Där hade hon lärt ryska m. fl. språk. Redan som barn drömde hon bara om resor och studerade på var ledig stund geografi och reseskildringar med karta. Familjen flyttade till Helsingfors där hon tog studentexamen och fick plats, först vid järnvägen och snart på grund av sin språkkunskap — hon talar nämligen sju språk — på den enda befintliga resebyrån. När hon hade arbetat med iver och glädje

(Forts. sid. 1350.)

hjärtat att vara efter och i trots av studentskornas utsago om vänskapsproblemet. Mamma skriver:

Någon överraskande och farlig upptäckt finner jag ingalunda det vara, att min flicka är medveten om att hon en kväll kan få höra sin manliga kamrat tala om annat än sport och charleston. Inte kommer jag att sätta stopp för biobesök eller sportfärder för det, ty då kan det lätt hända att de unga undergå metamorfosen från ett par ungdomar, som trivas i varandras sällskap till de oförstädda martyrer, som måste träffas ensamma på undangömda platser, enär världen, speciellt tarvliga mammors ögon för-döma dem, jazzande bland de andra ungdomarna. I trots och lidande, skola de inbillas sig att deras hjärtan funnit varandra.

Jag tror på ungdomen. Giv ungdom frihet. Frihet föder ansvar. Detta är min tanke, sedan jag i Idun läst studentskornas åsikt om vänskapen. Och jag räknar mig ändå såsom En vettig mamma.

Kan en kvinna vara vän med en gift man?

En sorgens historia, som vittnar både om att kamratskap kan existera mellan man och kvinna och inte kan det, skildras här och ger en belysning åt diskussionen:

Det var en tid då jag mycket förfäktade kamratskapet mellan man och kvinna, och satte detta umgängesstadium t. o. m. högre än äktenskapets, vilket senare då samlivet ej hålles i hälgd är mera ämnat att draga ned vad som en gång vi satte högt och krossa illusionerna. Med åren har dock min tro på vänskapen mellan man och kvinna rubbats betänkligt. Fortfarande aktar jag sann vänskap högre än flirt och behagsjuka, men tiden är ännu inte mogen för kamratskap mellan könen tyvärr. Man och kvinna kunna sitta mitt emot varann vid samma pulpet, men när arbetstiden är slut gå var och en till sitt. Skulle tvenne arbetskamrater av motsatt kön verkligen fördriva fritiden i varandras sällskap, så menar både han och hon och hela världen, att förhållandet är något annat än vänskap. Och en man tröttnar fort på en kvinnlig kamrat om hon ej är böjd för det erotiska, och han ej tillåtes "svärma" för henne. Och om det någon enstaka gång händer, att en man och en kvinna umgås utan erotiska bitankar så upphör ju kamratskapet i den stund han eller hon gifter sig med en annan. Vad glädje är där då med en vänskap, som man av samvetsqual ej tors erkänna inför sin äkta hälft? Jag korresponderade med en teolog under tvenne år. Vi voro medlemmar i samma klubb. Han skrev intressanta brev, och vad jag förstod fann han nöje i mina också. Under tiden var han förlovad, det fick jag veta genom bekantas bekanta, (vi voro bosatta på ganska långt avstånd från varann), själv nämnde han aldrig något om sin fästmö, förrän jag lät förstå, att jag hade vetskap därom, och vårt kamratskap hade ju ej heller med förlovningen att skaffa. Men en söndag hörde jag genom radio att det lystes för honom. Jag skrev och lyckönskade. Kort förut fick jag ett brev där han meddelade, att nu fick vi upphöra med att brev-växla med hänsyn till hans blivande hustru. Jag svarade att jag var fem år äldre än han, och skulle om jag gifte mig välja en vad åldern angick mera mogen man så någon fara för vad han åsyftade fanns ej. Därmed var vårt sanna uppriktiga kamratskap slut. Nej, tillvaron är alltför erotiskt genom-syrad för, att ett kamratskap mellan man och kvinna kan existera. Mannen ser i kvinnan endast en köns-varelse; och så länge han envisas att göra det är ett varaktigt kamratskap uteslutet. Vi få nog vänta 100 år ännu på den revolutionerande reformen av man- och kvinna-kamratskapet. Spinn vidare.

Ja, vänskapsproblemet mellan man och kvinna har så många faser och detaljer att man knappast vågar diskutera det generellt. Helst borde man avgöra varje särskilt fall för sig — och längre har man måhända inte hunnit om 100 år heller. Det vore förresten kanske också synd. Ty vad skulle man då prata om, strida om, glädjas åt, och sträva efter?

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

SOFIA HAMMARSKJÖLD.
F. Tham, Stockholm. Änka
efter stats- och justitierådet
C. G. Hammarskjöld.
85 år den 23 december.

THÉRÈSE HEUMANN.
Fröken, Södertälje. Dotter
till rådmannen, v. häradshöv-
ding A. G. Heumann och
hans maka, f. Theolander.
80 år den 17 december.

HENNY HÖGBOM.
F. Bexelius, Uppsala. Maka
till professor Arvid G.
Högbom.
70 år den 21 december.

SOFIE LE MOINE.
F. Brandt, Järna. F. d. lä-
rarinna, kommunalfullmäktig
m. m. Maka till organisten
N. R. Le Moine.
70 år den 21 december.

AMANDA RUBEN.
F. Meyerson, Djursholm.
Änka efter bankdirektören
Ludvig M. Ruben.
70 år den 22 december.

HANNA SCHARP.
F. Müntzing, Stockholm.
Änka efter överläkaren, dr
Vilhelm Scharp.
65 år den 12 december.

MÄRTHA LEIJON-
HUFVUD.
Fröken, Stockholm. Dotter
till generallöjtn., frih. B. A.
Leijonhufvud och hans maka,
f. af Forselles.
65 år den 15 december.

KERSTIN BERGMAN.
F. Henriksson, Stockholm.
Maka till professorn, led. av
Riksdagens 1:a kammare
Johan Bergman.
60 år den 2 december.

GERTRUD MÅNSSON.
Fröken, Stockholm. Led. av
Sockholms stadsfullmäktige,
fattigvårdsnämnden m. m.
60 år den 18 december.

EVA BAGGE.
Fröken, Stockholm. Måla-
rinna. Dotter till förest. för
Riksbankens sedeltryckeri P.
O. Bagge och hans maka, f.
von Ficandt.
55 år den 15 december.

SIGRID HILL.
F. von Sydow, Stockholm.
Änka efter disponenten
Victor Hill.
55 år den 18 december.

LISA OSTERMAN.
F. Boman, Skattkärr. Maka
till ingenjören Wilhelm Oster-
man.
55 år den 20 december.

SIGNE PALMÆR.
F. Dillner, Stockholm. Maka
till professor Wilhelm Pal-
mær.
55 år den 22 december.

ELIN MOBERG.
Fru, Valdemarsvik. Maka till
grosshandlaren Gustaf Mo-
berg.
50 år den 9 december.

THYRA ROLAND.
F. Nerman, Stockholm. Änka
efter ingenjören Gustav
Roland.
50 år den 21 december.

IDA SVENONIUS.
F. Westermarck, Arjeplog.
Maka till landsfiskalen
Henrik Svenonius.
50 år den 23 december.

BERTHA KLEMAN †.
F. Hierta, Stockholm. Änka
efter grosshandlaren
J. C. P. Kleman.
* 1836, † den 8 december.
(Text se sid. 1350.)

AUGUSTA FÄRHM †.
F. Ahlstrand, Lund. Änka
efter pastor emeritus
C. W. Färhm.
* 1840, † den 26 november.

JOSEFINA FRESK †.
F. Loberg, Stockholm. Änka
efter godsägaren Oswald
Fresk, Staby.
* 1851, † den 30 november

MATILDA PÄLMAN †.
F. Lundberg, Stockholm.
Änka efter häradsskrivaren
R. Pälman.
* 1852, † den 6 december.

Högsta kvalitet — billigt pris — kraftigt
— pålitligt! Intet bakpulver är som

RUMFORD

MUGUET. AV LOUISE HEILGERS

MUGUET ÄR FRANSKA OCH BETY-
der liljekonvalj.

Men det veta förstås alla i dessa allmän-
bildningens dagar. (Vad mig själv beträffar,
måste jag titta efter i lexikonet för att se, om
jag stavat det rätt.)

Oss emellan sagt, så gjorde Muguets mor
detsamma, då hon ville ha en variant av sitt
 eget namn för dottern. Den här historien har
 emellertid ingenting att göra med Muguets
 mor, Lily, den handlar uteslutande om henne
 själv.

I olikhet med de flesta människor, som äro
 uppkallade efter blommor, växte Muguet upp
 till en lång, vit och smidig flicka med ett burr
 av gyllene hår och ett sätt att föra sig, som
 verkligen påminde en om en liljekonvalj, som
 vajar för en bris..

Då hon var aderton år gammal, dog Mu-
guets mor och hennes lilla pension med auto-
matisk samtidighet, och Muguet blev hänvi-
sad till sina egna möjligheter.

Snart drevs hon liksom så många andra
 flickor till ett kontor i City som maskinskri-
verska. Här gjorde Muguet naturligtvis sin
 första erfarenhet av mäns väsen. Hon upp-
täckte, att det var nyttigt att vara en flicka i
 vitt och guld, även om man är klädd i sorg-
kjol och tvättblus. Det strök t. ex. bort fel
 i punktlighet och maskinskrivning, det höjde
 ens lön, det hjälpte vid en för långvarig lunch-
rast. Och ändå var det ingen bokhållare på
 kontoret, som kurtiserade Muguet. Hon var
 för svårtillgänglig. Hon hade ett sätt att se
 på dem med förvånade ögon, om de sade nå-
got i hennes närvaro som icke var — inte var
 riktigt korrekt — och hon tyckte inte heller
 om teatrar eller — bokhållarna hade motvil-
ligt kommit till den slutsatsen — unga män.

Hur kunde de veta, att Muguet hade en hel-
gedom i sitt hjärta, som hon satt avsidet för
 Kärlekens gud, och att alla hennes mest dof-
tande tankar och känslor dagligen lades som
 liljor framför den. Denna kärlek var för hen-

En rörande liten berättelse om en kontors-
frökens hjärtesorg. Och som det bör göra
 slutar historien riktigt lyckligt.

ne ett ting av sådan magisk skönhet och helig-
het, att hon knappt vågade betrakta dess my-
sterier ens i sina heligaste drömmar. Hon
 visste bara, att på något sätt, någonstans, en
 dag, skulle kärleken komma att betyda en man.

Hennes mor hade, innan hon dog berättat
 henne detta. Och naturligtvis kom mannen.
 Sonen till en av kompanjonerna i cityaffären
 kom hem från utlandet.

Första gången, då han kom in på kontoret
 och in i Muguets liv, bävade hon vid hans
 åsyn. Han var så vacker att se på i sin blå
 kostym med det svarta håret tillbakastruket
 från pannan och — under av alla under —
 med en liljekonvalj i knapphålet.

Det är knappt nödvändigt att berätta er
 resten. Han flirtade med den vackra maskin-
skrivarenskan under pauserna mellan viktigare
 affärer och nöjen, hon tog honom på allvar.
 Han kom att betyda mer för henne än en man
 i välsydd kostym. Han var kärleken själv.

En kväll kom hon hem strålände till den
 billiga pension där hon bodde. Hon var inte
 längre bara vitt och guld, det var som om
 alla färgerna på en konstnårs vårpalett hade
 smält samman hos henne.

Flickan, som hade rummet bredvid hennes
 och som hon fattat en viss vänskap för, stir-
rade avundsamt på henne.

— Vad är det med dig i kväll? frågade hon
 henne. Du ser ut som om du fått en för-
mogenhet.

— O, det har jag fått, utropade Muguet
 hänförd, men det är ändå mera, jag har fått
 allt, som är värt att äga här i världen.

Sonen till kompanjonen i Cityaffären hade
 berättat, att han älskade henne.

Muguets väninna lyssnade lugnt, medan
 Muguet berättade historien om hur de skulle
 fara bort tillsammans, om det trolska och
 glittrande i det nya liv, de skulle leva, om de
 underbara ting han lovat visa henne då de voro
 utomlands. Muguet snyftade och skrattade på
 en gång av idel lycka. — Och naturligtvis

måste du komma på bröllopet! utbrast hon
 slutligen.

— Bröllopet? Väninnan kastade ordet till
 henne liksom en sten av förakt.

Det föll med ett brak mot Muguets lyckas
 bräckliga palats. En kall vindfläkt blåste
 plötsligt in. Hon stirrade på väninnan med
 skrämnda ögon.

— Vad, vad menar du? stammade hon.

— Har han bett dig gifta dig med honom?

Då Muguet hörde frågan, visste hon för
 första gången, att han icke frågat det. "Men
 naturligtvis menar han, att vi skola gifta oss",
 utropade hon högt lika mycket till sig själv
 som till väninnan.

Den andra skrattade ett hårt bittert skratt.
 — Muguet, du är en liten dumbom, sade hon.
 *Fina herrar gifta sig icke med arbetande
 flickor.*

Orden vandrade med Muguet till kontoret
 dagen därpå, de ville icke lämna henne. Men
 hon tänkte leende, då hon hängde upp sin
 hatt och kappa, att de skulle snart trollas bort.

Ack, tyvärr vandrade de tillbaka med henne
 från kontoret på kvällen och släpade sina kalla
 fötter bakom henne.

*Fina herrar gifta sig icke med arbetande
 flickor.*

*

Nej. Muguet dog icke av brustet hjärta,
 och ingen ångerfull älskande man lade kran-
sar av liljekonvaljer på hennes grav. Hon
 fick snart en annan plats och livet fortsatte
 sin gilla gång.

Men nu lade hon icke några tankens blom-
mor på den övergivna helgedomen i sitt hjärta,
 hon visste, att det icke tjänade något till, att
 någonstans vid dess fot låg den gud, hon dyr-
kat, krossad och förstörd.

Så på våren hände det något underbart. En
 ung ingenjör, som bodde i pensionen, fick
 oväntat ärva pengar och friade plötsligt till
 Muguet. Han undrade, varför hon stirrade så

(Forts. sid. 1351.)

I Hedvig Eleonora kyrka i Stockholm samman-
vigdes fredagen den 19 november direktören Jonas
 Nilsson och fröken Sigrid Myrtin, dotter till civil-
ingenjören S. M. Myrtin och hans maka, född Lar-
son. (Foto: Lamm.)

Tisdagen den 30 november sammanvigdes i Dan-
deryds kyrka underlöjtnanten vid K. Skånska Hu-
sarsregementet Fale Falson Burman och fröken
 Birgit Westman, dotter till envoyén Gustaf West-
man och hans maka, född Janse. (Foto: Lamm.)

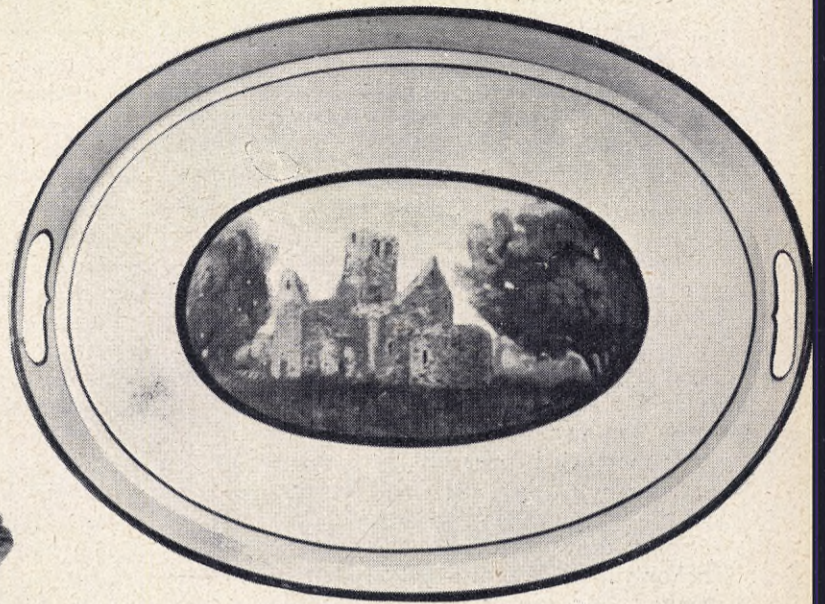
De kooperativa företagen — allas egendom

J U L K L A P P A R I D E N S

NYHETER SOM GE GODA UPP

Vi ha gjort en rundvandring i huvudstadens stora julmarknad för att leta ut årets nyheter och det finns en hel del, fastän man tycker att uppfinningsförmågan snart skulle sina.

Konstnärligt utförda bricker med svenska motiv är en nyhet. (N. K.)

Ett holländskt lekförkläde är senaste, för övrigt trevliga modenyheter för Lillan. (N. K.)

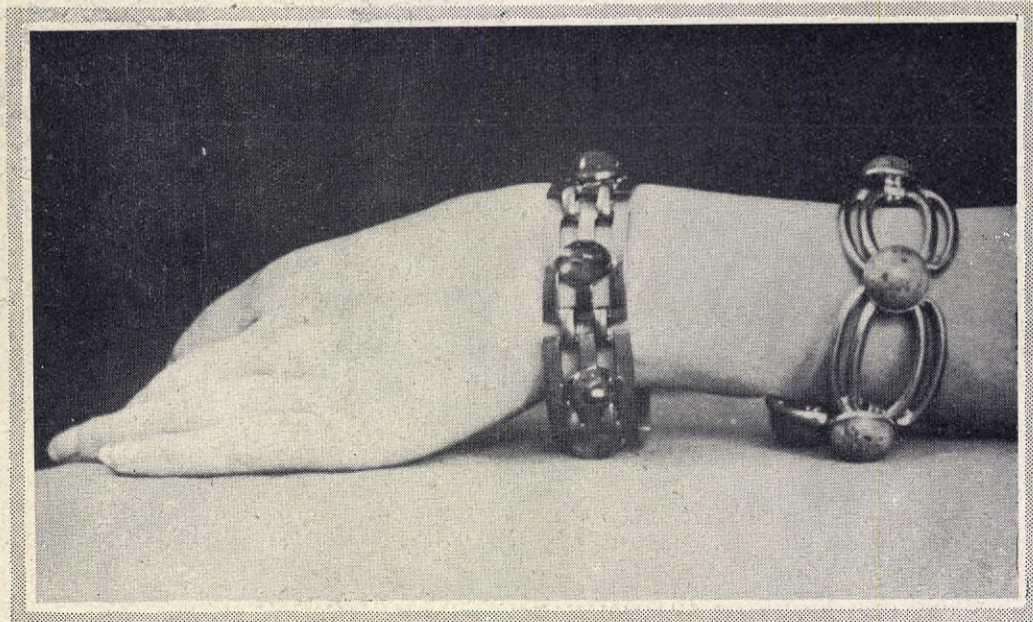
Lite var i hemmen blir man nog förtjust åt den nya Thermosflaskan, som pryser sin plats både på kaffe- och matbord. (N. K.)

Den smala helfigursspegeln är både elegant och praktisk i en modern miniatyrvåning. (N. K.)

Pojkarna ha fått trevlig overall. (N. K.)

Vackra förefalla de oss inte i första taget, men man vänjer sig kanske. Det är i alla fall det senaste från Paris: armband av stora grova länkar med stora stenar. (N. K.)

T O R A J U L M A R K N A D E N

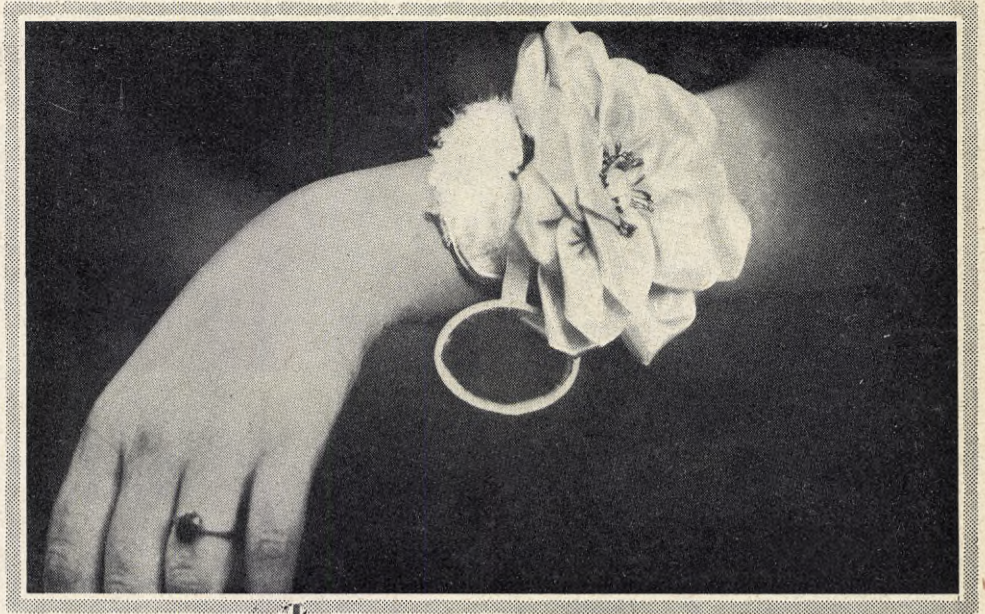
A G A T J U L K L A P P S B E K Y M R A D E .

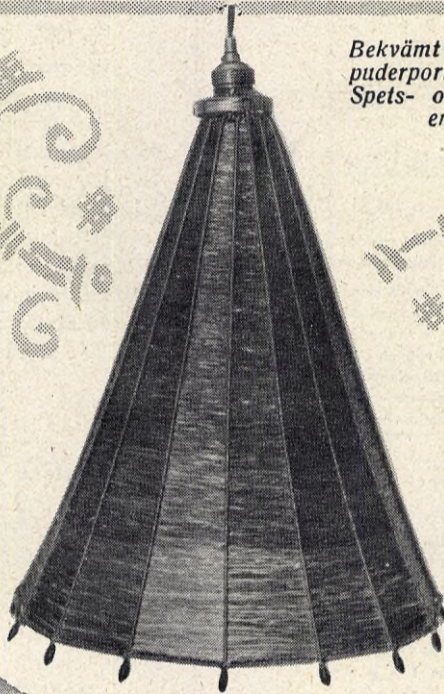
Senaste skriket i schalar är den enfärgade schalen med fransarna i brokigt mönster (N. K.)

En ny elegant strumphängare. (Paul U. Bergström.)

Bekvämt ska det vara! När man dansar bäres puderportmonnän i en ros kring armen. (Äkta Spets- och sidendepöt, som i dagarna öppnat en ny filial Birgerjarlsgatan 15).

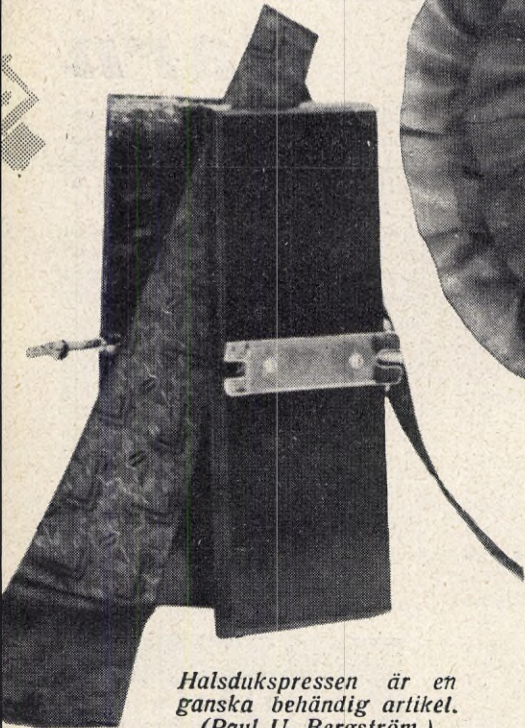
Den nyaste ampeln är flätad av glänsande bast i färgschatteringar. (N. K.)

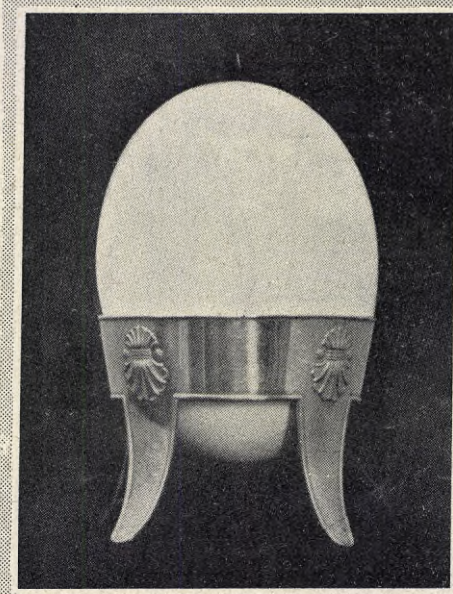
En lustig påse för småtvätt från barnkammaren. (Paul U. Bergström.)

För ungarlens soffhörn är denna Parisnyhet med ett fagert och rosigt damansikte av vax inmonterat i luftigt siden en raffinerad lyxtingest. (Paul U. Bergström.)

Halsdukspressen är en ganska behändig artikel. (Paul U. Bergström.)

Den senaste modellen på äggkopp är praktisk och blir säkert välkommen av husmodern. (N. K.)

Guder
Mitzi
Gahns Upsala

Det obestäm-
bara något

som kring den moderna kvinnan skapar en hemlighetsfull nimbus av förtrollande ljuvhet och raffinerad elegans är det fina Mitzi-pudret med sin behagliga, diskreta parfymdoft.

Gahns
Upsala

Kungl. Hovleverantör.

Soliditet
och elegans

utmärker framför andra Ingeborg och Engelbrekt Skodon.

De äro de praktiska modellernas och den stora slitstyrkans skomärken, och elegansen är bestående, tack vare en särskild tillverkningsmetod och överlägset material. De förnämsta detaljaffärerna i branschen föra de populära skomärkena

Ingeborg

DAM- och BARNSKODON

Tillverkare:
A. B. J. Pehrson & Comp.,
ÖREBRO.

Engelbrekt

HEBE- och GOSSEKODON

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas
"Pukex" ugnformar av
eldfast glas

BÖHLMARKS
STOCKHOLM SÖ.

Högbergsgatan 19-25 Norrmalmstorg 4

Praktiska
Nyheter!

SLOTTSSENAP

på hushållsglas i 3 storlekar.

KUNGS-ÄTTIKA

KUNGS-VINÄTTIKA

på karaffer.

Äro marknads för-
nämsta fabriäter.

Guldmedalj 1924.

A. B. UPSALA ÄTTIKSFABRIK

Vi och vårt hem.

Och en lyckad kväll i Malmö Idunklubb.

En utmärkt angenäm afton fick Idunklubben i Stockholm, såsom vi förutspådde, i fru Maja Alvins sällskap. Hon höll ett både lärorikt och roande föredrag över ämnet "Vi och våra hem", kryddat med många korn av hennes pregnanta personlighet. Alltså en lyckad afton, som man gärna behåller i minne.

En angenäm bekantskap var också den unga fröken Eivor Flink, som med schwing och temperament skötte sin fiol.

Den nya beställnings-firman *Diners de Paris*, som iordningställer måltider i hemmet, presenterade sig för Idunklubben med att bjuda på utsökta bakverk, "Lussekatter", till téet. — En klubbmedlem utställde ett nytt champoneringsmedel, *Alba*, i flytande form på flaskor.

Sista samkvämet före jul

på Idunklubben i Malmö blev en värdig säsong-avslutning, utmärkt arrangerad av klubbens intresserade och energiska ordf. fru Hanna Stuhre, till vilken Idun ber att få framföra ett hjärtligt tack för det gångna årets arbete med tillönskan om lika god framgång för det nya året.

Gymnastikdirektören fröken Signe Petterssons elevuppvisning i rytmisk dans utgjorde huvudnumret på julsamkvämet program. Det blev några förtjusande dansnummer, som visade att fröken Pettersson både hade ett gott material i sina unga elever och själv besatt entusiasm, kunskap och temperament för sin uppgift. Efter dansuppvisningen följde sång av den sympatiska och begåvade sängerskan frk. Ingrid Nilsson, som livligt uppskattades av den talrikt församlade klubben. En klubbmedlem lät också höra sig med deklamation, och efter en glad och innehållsrik kväll skildes klubbmedlemmarna åt för att ses igen först nästa år — fastän det inte är så långt dit.

Marika Stjernstedt och Anna Lenah Elgström.

Med anledning av en rescension.

NEDANSTÅENDE HAR KOMMIT OSS tillhanda och införes på insändarinnans begäran. Hennes gensaga rör sig om den rescension författarinnan Marika Stjernstedt i nr 49 av Idun skrivit om Anna Lenah Elgströms senaste bok.

Det är alltid med nöje man läser Marika Stjernstedts inlägg och omdömen från bokvärlden, även om man ibland inte går med på hennes uttalanden.

Ett sällsynt nöje beredde hon mig och några likatänkande som bilda en bokklubb i landsorten, med sitt orädda och varmhjärtade försvar för Ossian Nilsson i sin artikel om "Böoks resa till Parnassen". En viss kylighet är annars ofta förnimbar hos Marika Stjernstedt och det var väl den, som gjorde hennes försök att ifråga om den begåvade och omtalade Anna Lenah Elgström "ställa kyrkan mitt i byn" så pass skeft.

För den som mottagit så rika och för hela sin utveckling så betydelsefulla intryck, som undertecknad av A. L. E:s "Mödrar", är det en tacksamhets-skuld man uppfyller då man protesterar mot att den skulle betraktas som en svag och dålig produkt i hennes författarskap, efter vilken publiken och kritiken "vaknat upp och skämts". Man har visst glömt hur mitt upp i fredsstriden A. L. Elgström stod? "Mödrar" var ej tillkommen för att söka sensation. Vad förf:n med "alla medel" (dock icke smaklösa, men väl kraftiga: "Sånt läder ska sådan smörja ha") ville uppnå var att visa krigets hemska oförnuft och brutalitet. Och hon lyckades också. Jag tror att Mödrar är den av hennes böcker som haft de vidaste verkningarna. Ingen av våra författarinnor har så orädd lagt sitt ord för en rättvis sak i vågskålen. (Jo, Marika Stjernstedt på sista tiden.) Det var nog därför som reaktionen kom. Men A. L. Elgström reder sig nog. För att citera en anmälare om henne i Studiekamraten härom dagen:

"I stället för popularitetens något problematiska glans kan hon glädja sig åt att bliva läst och älskad av några få, som veta värdera det som går på djupet. De vänner hon vinner för sin konst, är säkert mera värdefulla än den stora publikens nyckfulla gunst." Fredskvinna.

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39

Göteborg Malmö

GIFT

Er utan att först ha besökt

aldrig! **LJUNGGRENS**
Möbelaffärer

Femtio möblemang utställda.
15 Malmskillnadsg. 15, Stockholm.

Klänningar, underkläder,

garn, mattor

— allt blir bäst färgat
med

HÄRVAN

Färgmetoden — utan
kokning — är den
enklast tänkbara.

Begär färgkarta.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Klena Barn

i alla åldrar återvinna snabbt genom en Emulgon-kur hälsa och krafter. Emulgon innehåller — förutom fysiologiskt kontrollerad A-vitaminrik fiskolja — Phospho-Energon och Kalk, vilka ämnen på ett lyckligt sätt samverka och komplettera varandra. Emulgon ökar aptiten, stärker och utbildar muskler och benstomme.

För barn med ansträngande skolarbete är Emulgon ovärderligt. Det i Emulgon ingående Phospho-Energonet skärper såväl tankeförmåga som minne och återställer på ett naturligt sätt förbrukad energi.

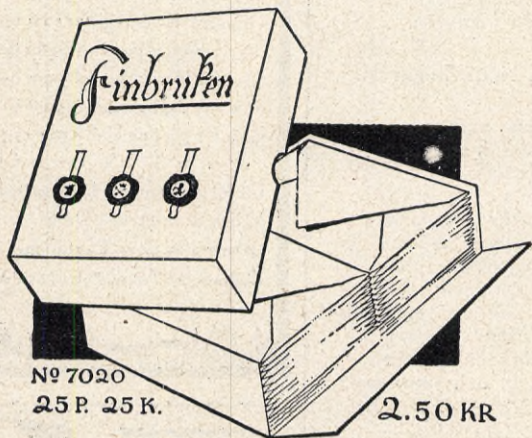
Vid engelska sjuken och skrofler är Emulgon ett oöverträffat medel.

Emulgon rekommenderas av talrika in- och utländska läkare.

EMULGON

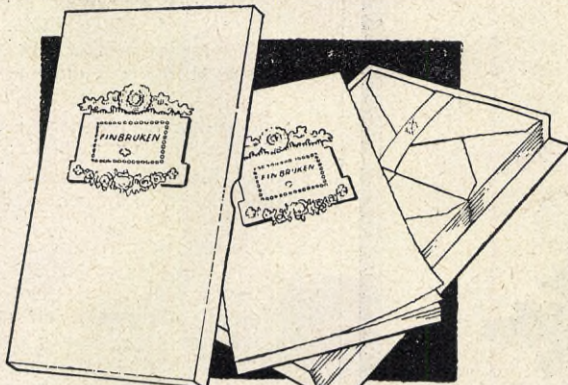
Fås på alla apotek i orig. fl. à 200 och 1000 gr.

FINBRUKEN

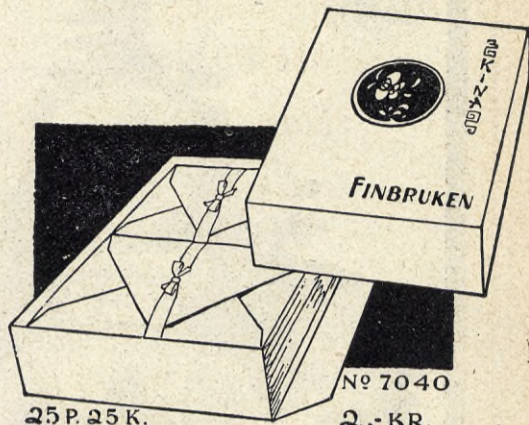

Nº 7020
25 P. 25 K.

2.50 KR

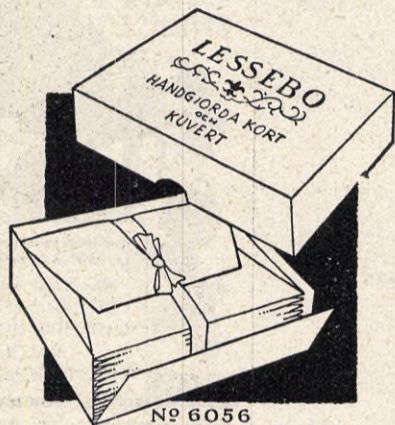

Nº 6030. 50P.40K. 2.75 KR.

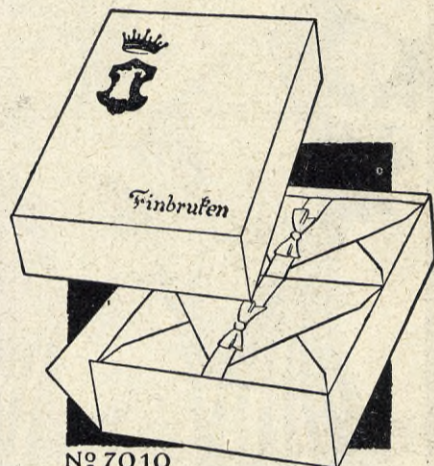

Nº 7040

2.-KR.

Nº 6056
25 P. 25 K. 3.75 KR.

Nº 7010
25 P. 25 K.

2.25 KR.

*Begär alltid
Finbrukens
Brevpapper*

*Förstklassigt fabrikat.
Förmälig utstyrel.
Förmånligt pris.*

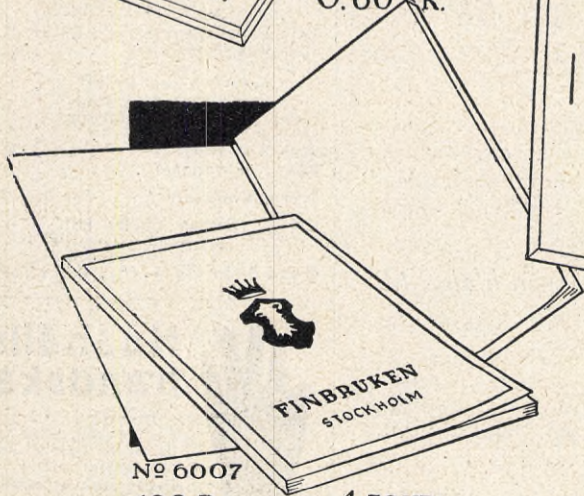
Finnes hos alla Bok- & Pappers-
handlare som föra svenskt papper.
varom ej tillskriv
FINBRUKEN, STOCKHOLM.
som då ombesörjer expedition.

Nº 5030
10 P. 10K.
0.60 KR.

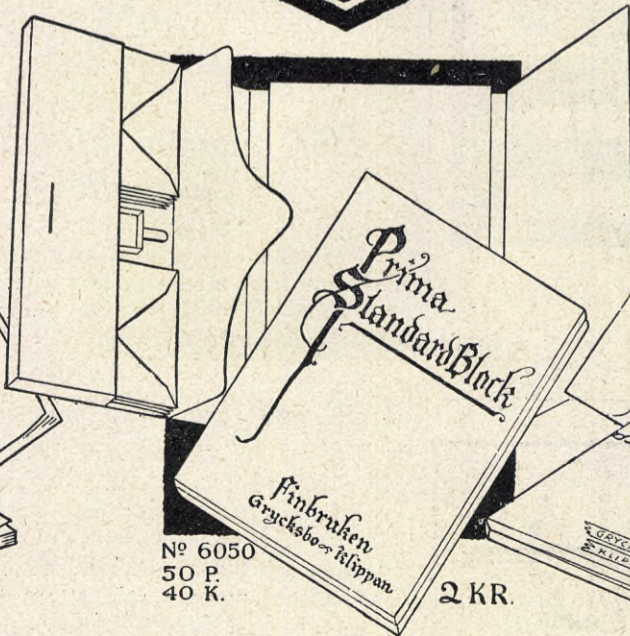

Nº 5033
10P.10K.
1.-KR.

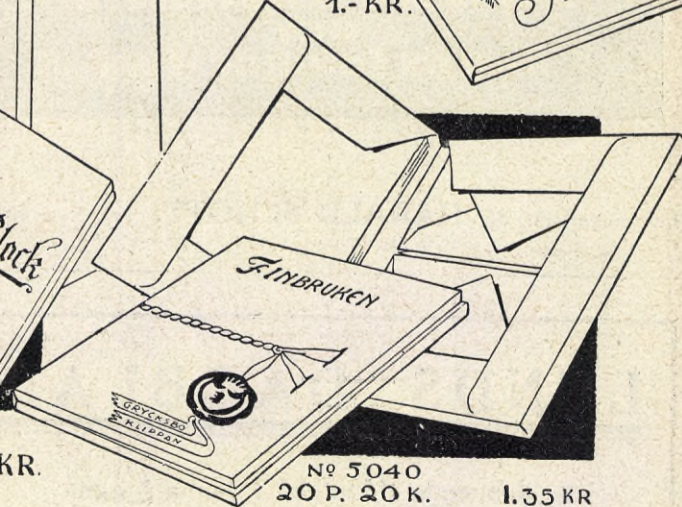
Nº 6007
100 P.

1.50KR.

Nº 6050
50 P.
40 K.

2 KR.

Nº 5040
20 P. 20 K.

1.35 KR

GRYCKSBO — LESSEBO — KLIPPAN

Tarina
gegenüber
grundat 1709

Eau de Cologne
och
Eau de Cologne-tvål

GENERALREPRESENTANT:

Luntmakareg. 14. **HARALD SCHÖTT.** Tel. Norr 101 01.

LUNDS DAGBLAD

är den enda tidningen i denna burgna stad med sina bortåt 30,000 invånare.
Rik landsbygd.

Följaktligen en av landsortens bästa annonstidningar

Rimtävlan om Advent

har trots julbrådskan fått poeterna att skalda om förberedelserna till helgen. Här är ett exempel på hur uppgiften blivit löst:

I blanka stakar sätter mamma ljusen,
som pappa köpte häromdan i sta'n.
Re'n Stina bakat kringlorna och kusen,
och Lasse har satt foten på vår gran.
I salen viskas, prasslas det och packas,
och Lillan undrar vad hon får till jul.
En docka kanske är det nu som lackas,
en söt och näpen, ingen svart och ful. —
Men medan Lillan väntar på sin julpresent
berättar mamma om Guds gåva i advent.

M. M.

Vår flitiga medarbetare i dessa rimtävlingar Kaj har icke heller nu uteblivit:

Hurra! Snart slut är skolan, då reser man från stan.
Bland böcker, skor och kläder små hemligheter packas.

Sen bär det ut i skogen att välja sig en gran,
och da'n för doppardagen i alla rum det lackas.
Nu fint är hela huset. Det luktar helg och jul,
och mor i alla stakar har satt de stöpta ljusen,
och framför varje jultög en tomte, trevligt ful,
står stödd mot saffranskransen och russinpydda kusen.

Och blir man än så gammal i signade advent
man som ett barn sig gläder åt gran och julpresent.

Kaj.

Priset har emellertid denna gång erövrats av signaturen X för följande klangfulla verser:

Solvarvet släpat sin gång genom dimmorna hän mot
Advent —

Mörkret med ruvande vingar sig brett över landet
och stan,
vasst viner vinden och flingornas flockar kring knutarna packas

— skåda, då ständar den där som det nyfödda ljusets present

värmens och hoppets symbol, den silverne, glittrande gran,
skön såsom stjärnan själv — än ingen nänts kalla den ful.

Högtiders högtid är här. Hur det fejas och pyntas och lackas!

Kärlekens gåvor strös ut med det vingade ordet:
God Jul!

Barnögon tindra i kapp med de strålände himmelska ljusen

— låtom oss fröjdas som barn åt granen och hocken och kusen!

X.

Törs man hoppas att det i dessa dagar blir tid över för ännu mer sysslande med vittra mödor? Vi göra i alla händelser ett försök med ännu en rimdikt med en som man ser mera ovanlig uppställning:

----- år
----- går
----- står
----- svår
----- får
----- här
----- när
----- rår
----- tår
----- vår

Rimmen få omflyttas efter behag, resultatet insändes till Idun, märkt "Rimtävlan 51", inom en vecka från tidningens datum och priset består som vanligt av en bok till högst 10 kr. värde.

Bör mannen hjälpa till i hushållet?

(Forts. fr. sid. 1331.)

I arbetarfamiljer med små barn, som hindra hustrun från att ha fast yrkesarbete blir förhållandet olika, där har hon hunnit undan med det mesta hushållsarbetet när maken kommer hem.

I ett nygift hem skall mannen hjälpa till.

Fru *Jenny Lindhagen*, borgmästare Carl Lindhagens maka, vill att mannen i ett nygift hem utan tjänarinna skall ge sin hustru all den handräckning han kan. Inte skall han damma och torka disk, med de moderna hjälpmedel som numera står ett nystartat hushåll till buds kan förresten nog unga frun gott klara sig ensam med sådant. Men allt tyngre arbete skall han hjälpa henne med då han har tid och är hemma, ju fortare blir han i tillfälle att njuta av hennes sällskap. Det är alldeles onödigt att en ung fru borstar sin mans kläder och skor, att hon ensam bär och lyfter

Lätt som fågeln

förmimmer man sig när man tar ett glas **FRUKTSALT-SAMARIN**, ty det uppriskar och renar blodet, utdriver från organismen otjänliga ämnen, gifter som underminerar hälsan. Man håller sig i fin form och god vigör genom att dagligen dricka ett par glas **Fruksalt-Samarin**.
Pris pr fl. 2.50 som räcker till 50 glas samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalieaffärer m. fl. ställen.
Cederroths Tekn. Fabr., Sthlm.

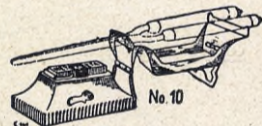
A.-D. FÖRENADE
PIANO & ORGEL
FABRIKER
GÖTEBORG

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvaliteten billigast
MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSSON & LJUNGQVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANO

META BRÄNSLE

META META
(det vita kolet)

Ofarligt, renlikt, bekvämt
2½ öre pr tablett

Meta värmer fort! Sotar icke!

Ni sparar 50 procent bränsle med
Meta Friserlampor
Kr. 0: 75, 3: 75, 6: 50

Meta Varmvattenskål . . . . . Kr. 1: 50
Meta Kök, hopfällbart . . . . . " 1: 75
Meta Ägg- & Tekokare . . . . . " 3: 75
Meta Snabbkokare, "Mario" . . . . . " 3: 75
Meta Resekokare med vindskydd (bästa kokapparat för utfärder . . . . . " 5: 50
Meta Resestrykjärn . . . . . " 5: 50
Meta Flaskvärmare . . . . . " 4: 50

Trevliga presenter! Fås överallt!

Brasan tändes lätt med en Meta-tablett

Meta Bränsle A.-B., Göteborg.

Hushållshandskar

6-6½-7-7½-8
2: 50 paret, extra tjocka 3: — paret. Aderbräcksstrumpor o. alla slags sjukvårdsartiklar i lager, full garanti. Humana priser. Förstklassigt parfymeri med toilett- o. tekniska artiklar 10 % extra rab.

CITY.
Gratis katalog.
Jakobsbergsg. 27, hörn. av Regeringsg.
Flemmingatan 13, mitt för Separator.
Till landsorten mot postförskott.

tyngre saker, onödigt att det alltid är *han* som får sitt te på sängen om söndagsmorgonen! Mannen är så egoistisk till sin natur att det behövs igen särskild ansträngning för att få honom bortskämd, det kommer av sig självt.

Här är naturligtvis inte fråga om intellektualister, dem ligger vanligen all praktisk verksamhet så fjärran att man hellre avstår från deras hjälp.

En sak är emellertid säker — om den uga frun ensam knogar i hushållet från morgon till kvällen medan mannen tillbringar hela sin lediga tid med sin bok och cigarr, ointresserad för hennes arbete, så blir hon snart trött, retlig, obalanserad, och så flyr lyckan sin kos. Lyckan och harmoni kan endast bestå mellan ett par makar, som också äro *goda arbetskamrater*.

“Det ljusnar över vägen.”

(Forts. fr. sid. 1336.)

starkare tala om nöden hos den människa, för vilken alla ljusen i himmelens sal slocknat än Martin Kocks *Ellen*. Stående vid den unga flickans bår, vars tro han varit med om att dräpa, utbrister den unge förut så tvärsäkra vulgärfilosofen:

”Det är kanske en saga bara, men det är sagan om en tro, som vi förlorat. Det vackraste och bästa, som människoanden ägt, har vuxit upp ur vissheten om Gud. Källor gingo under jorden till människornas djupaste hjärterötter, källor med levande vatten. Man har förgiftat vattnet i ödemarken. . . . Vi måste ha något annat. Vi måste börja om från början. Kunde man inte göra en ny religion? Ny rökelse, nya orgeltoner, nya dånande klockor? Nya sånger, nya vattubäckar genom öknerna! Vi måste finna åter det under vi förlorat, det som en gång gjorde vilda hjärtan rena som blommande vita rosor.”

Något liknande möta vi inför moderns gestalt i Harry Blombergs *Tiden och en man*:

”Hennes tro var så enkel och barnslig. Hon hade aldrig resonerat djupt och skarpsinnigt över det godas och det ondas problem; hennes tankar om livet och döden voro inga logiska konstverk. Hon hade endast anammat sin Gud och återfött honom i vardagliga små handlingar, som ingen mer än han kände och skulle minnas. Hon hade bara sökt att leva rättfärdigt i femtio bittra år. Och han visste, att hon skulle dö med lugn, i vissheten om att hon av nåd skulle få vara en ovärdig gäst i Guds eviga himmel.”

Rent positivt stark är den religiösa tonen hos Ragnar Jändel, vars dikter läsas och om-läsas av tusenden i vårt land. Hur strålande möter oss ej Kristusgestalten såväl i åtskilliga av dikterna som i prosauppsatserna i *Det stilla året!*

*

Det är emellertid också verksamheten vid tvenne institutioner som bör nämnas i detta sammanhang: *Birkagården* och *Sigtunastiftelsen*. Båda äro alltför kända för att jag här skulle behöva tala om dem. Under det Birkagården direkt inriktat sin verksamhet på de bredare lagren, har Sigtunastiftelsen hittills måst nöja sig med att anordna kurser och sammankomster, där anhängare av vitt skilda livsåskådningar kunnat mötas och diskutera problemen i ro och stillhet. Jag vet, att denna verksamhet betytt mycket för åtskilliga ledande män inom arbetarkretsarna.

Lyckligtvis äger också vår tid, i olikhet mot gångna tidens, en religiös litteratur, som duger även för den hänsynslöse sanningssökaren. Främst tänker jag på den författare som kanske mer än någon annan förstått och förstår den modärna människans religiösa nöd. Det är *Natanael Beskow*. Och nödgas man såsom han, att begränsa sig till att nämna ett par arbeten såsom alldeles särskilt livgivande och stärkande, så blir det väl *Beskows Evigheten och ögonblicket* samt *Kristus och människan*. Det ligger ingen överdrift i påståendet, att ingen människa, vilken ståndpunkt i religiöst hänseende hon må intaga, kan låta bli att lyssna till den starka och andock så lägmålta stämman i dessa böcker.

Som julklapp

— en elegant kartong om tre eller sex tvålar, Ovicula, det är väl en present som är både billig och bra, men framför allt nyttig! Lika kärkommen för mor och syster, lika uppskattad är den av far och bror!

F. PAULI'S
Ovicula

— skönhetstvålen.

REYMERSHOLMS KRONOLJA

särdeles omtyckt av alla folkklasser såsom ett förnämligt men likväl billigt matlagingsfett, håller 100 % rent fett mot 85 % i smör.

Ökat bruk av **Reymersholms Kronolja** lika med ökad smörexport;

Ökad smörexport lika med bättre handelsbalans;

Bättre handelsbalans lika med lägre skatter;

Lägre skatter lika med större företagsamhet;

Större företagsamhet lika med mindre arbetslöshet.

REYMERSHOLMS GAMLA INDUSTRI AKTIEBOLAG

M. Mathieson

Insänd denna kupong till **REYMERSHOLMSBOLAGET**,
Kronoljeavdelningen, HELSINGBORG

och Ni tillställes gratis en nyredigerad, aktuell och praktisk kokbok.

Namn: .....

Adress: .....

Min handlares namn: .....

KAN EN DAM UNDVARA TAKY-CREMEN?

Nej, svarar den uppburna franska skådespelerskan Mlle. Huguette Duflou.

"Den farliga rakkniven framkallar finnar, lämnar fula svarta prickar och åstadkommer alltid starkare hårväxt. De vanliga hårborttagningsmedlen äro oftast besvärliga eller illaluktande. Däremot användes den parfymerade TAKY-cremen sådan den kommer ur tuben och 5 minuter därefter är all besvärande hårväxt borta och huden är vit, mjuk och len. Ekonomisk och oskadlig, upplöser TAKY-cremen hårrötterna så att hårväxten oftast fullkomligt försvinner. Jag kan icke undvara Taky-cremen och jag är säker på att de flesta damer tänka på samma sätt."

Den patenterade TAKY-cremen tillverkas i Paris och försäljes i Sverige av samtliga förstklassiga parfym- och kemikalieaffärer till Kr. 2:— pr tub. Endast en modell, den i förhållande till priset största och fördelaktigaste. GENERALAGENTUR FÖR SVERIGE: A.-B. PARFYMERI R. BARLACH, STOCKHOLM 1.

På vakt mot köldens överraskningar!

Under vintern prövas hälsan. Om Ni är kraftfull och har god motståndsförmåga kan Ni gott motstå vinterns överraskningar, influensa, förkylningar och dess följder. Tusenden ha nyttjat god torskleverolja och funnit verksam hjälp mot dessa obehag. Dess vitaminer skydda och uppbygga organismen, men den är värdelös om den är i saknad av vitaminer.

VITASAN

är den enda torskleverolja som har sin vitaminaktivitet garanterad den dag då den köpes. Dess vitaminer skyddas genom en speciell metod som även gör den *mycket mer smaklig* än andra preparat.

I Apotek och Kemikalieaffärer.

Stor flaska 2.25.

Ett skänst slott.

(Forts. fr. sid. 1337.)

I stora salongen lägger man märke till de mycket dyrbara ostindiska krukor, det rikt skulpterade 1500-talsskåpet och det ytterst paranta gyllene golvet, som en gång var en present av Fredrik den store till Lovisa Ulrika, men som senare hittades av en landshövding greve Hamilton på en gästgivaregård i Östergötland.

I nedre våningen finner man i en liten frukostmatsal ytterligare familjeporträtt. Dessa — liksom konsten i övrigt — äro rikt förtädda på Barsebäck. Vårdagsrummet har ett ståtligt Karl XII-konterfej och musikrummet ett par vackra engelska dampporträtt, medlemmar av den engelska släkten Hamilton. Skånmålaren Jonas Åkesson är väl representerad. I grevinnans lilla läckra, av arkitekten Dardel dekorerade, skrivrum har Åkesson en ypperlig teckning av greven, som i dennes skrivrum möts av en kolteckning av grevinnan. Grevens skrivrum är f. ö. ytterst personligt. Där hänger ett utmärkt Krafft-porträtt av hans farfars far, gamle landshövdingen. Den bekväma skinnmöbeln ger rummet ett gediget och hemtrevligt intryck liksom de många vapnen och jakttroféerna erinra om ett av grevens största intressen. A. F—k.

Finsk Sisu.

(Forts. fr. sid. 1341.)

i sju år på expeditionen tillsammans med flera bildade damer, företogs en omorganisation av byrån. Den skulle moderniseras och skötas endast av herrar. Hon ensam fick tillsvidare, tack vare språkkunskapen, behålla sitt arbete på expeditionen för att inöva de unga nykomlingarna. Men sedan skulle också hon förflyttas till en sifferavdelning, få mindre lön, inga fria resor, och värst av allt, berövas den beröring med människor som just utgjorde hennes arbetsglädje. Att hjälpa, och upplysa dem som ville resa var hennes huvudintresse.

Då fattade hon det djärva beslutet att sätta upp sin egen resebyrå. Men det var lättare sagt än gjort. Hon stod med två tomma händer, och var efter faderns död sin mors och sina syskons stöd. Men hon vågade försöket, tog upp ett lån och gjorde en tre månaders resa i flera länder för att få förbindelser. Vid hemkomsten satte hon upp "Reseupplýningsbyrån Guido".

Det ena uppslaget gav det andra. Genom byrån placeras ungdomar i pensioner och familjer i utlandet där fröken Strandberg har relationer.

Under Guidos korta tillvaro har den redan haft 9 sällskapsresor till utlandet, alltid med kvinnliga, väl kvalificerade färdledare. Dessutom har byrån fått sig anförtrödd researrangemangen för tre stora kongressers resor i Finland.

I somras hyrde Guido en båt av finska staden för att så många sköterskor som möjligt skulle få bevista den Nordiska sjuksköterskekongressen i Stockholm som annars hade blivit dem för dyrbar. Båten tjänstgjorde som flytande hotell under kongressdagarna. Färden, inklusive bostaden ombord, kostade något mer än annars enkel biljett till Stockholm, ett bevis på begåvade kvinnors förmåga att ordna praktiskt och billigt.

Nu veta vi således vad den finska "sisu" är för något!

Berta Hierta-Kleman.

Den 8 december avled i sitt hem i Stockholm fru Bertha Hierta-Kleman i den höga åldern av 90 år. Fru Kleman, som var den sista kvarlevande av Lars Johan Hiertas döttrar, var en pregnant typ för l'ancien regime, en verklig grande dame, ovanligt rikt begåvad på huvudets och hjärtats vägnar. Vid mycket unga år ingick hon äktenskap med Lon-

ASPIRIN

TABLETTER Bayer

äro och förbliva oöverträffade som smärtstillande medel. Endast dessa garantera bästa verkan och fullständig oskadlighet.

Priset är nedsatt till 90 öre pr glas.

Flyglar - Pianinon

Bechstein Aug. Förster Aug. Roth Lauberger & Gloss

Billigaste priser och bästa avb.-villkor. Edert gamla tages i byte. Illustrationer o. pris gratis på begäran. A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel, Norrköping.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å APOTEKET VASENS APOTEKSVARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM. Originalflaskor om 500 gram. Fås å alla apotek. Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund. Lilla Vattugatan 14 - STOCKHOLM. Tel. 7576, N. 18336. Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenter. Även skriftliga förfrågningar.

No. 4711. Parfum *Josca*
 En förnäm Julpresent

donsvensken P. Kleman och var under större delen av sitt liv bosatt utomlands, dels i England, dels i Frankrike. Vid makens död 1903 återvände hon dock till fäderneslandet, där hon sedan dess varit bosatt. Den bortgångna har aldrig tagit aktiv del i någon av dagens stridsfrågor, men hon har alltid varit på det livligaste intresserad av dagsfrågorna. Hon bibehöll sina själsförmögenheter in i sena ålderdomen, följde med alla nyheter inom konst, vetenskap och litteratur och utövade dessutom en stor välgörenhet i det tysta. Hennes nobla, försynta väsen, hela hennes själsfina, varmhjärtade personlighet gjorde henne älskad och aktad av alla, med vilka hon kom i beröring. Fru Kleman sörjes närmast av en dotter, doktorinnan Bertha Nordenson, barnbarn och barnbarnsbarn.

Muguet.

(Forts. fr. sid. 1343.)

konstigt på honom, där hon stod framför honom på det kvava torget, fullt av syrenknoppar och sparvar, där de promenerat tillsammans.

— Är ni — — — vill ni, att jag skall gifta mig med er? Hennes röst var så lågmäld, att han knappast uppfångade orden. Då han förstod dem, tog han henne i sina armar.

— Jag skulle vara den lyckligaste man i världen om ni ville göra det, sade han.

Plötsligt kände han att hennes armar lågo varma om hans hals.

— O kyss mig, jag älskar er så högt, sade Muguet.

Han visste aldrig, att det var kärleken Muguet kysste i det bleka solskenet och icke honom, att hennes armar åter omfamnade hennes självaktning och icke hans hals, att helgedomen i hennes hjärta åter fylldes med blommor emedan en störtad gud hade blivit återuppsatt och åter stod där leende på sin piedestal — en ren, vit Kärlek, som ingen flicka behövde skämmas för.

Detta är tvålen

som blivit *Damernas Skönhetsideal, Herrarnas Förtjusning, Barnens Glädje*. Björkbal-samisk, överfettad och sammetslen, innehållande naturens förnämsta skönhetsmedel med björkens friskhet och rosens doft förblir *Björktvål Prins av Parma* den tillförlitliga skönhetsvålen och bästa hudcrëmen. Erhålles i alla tvålförande affärer till

75 öre

INTYG: Härmed får jag intyga, att *Björktvål Prins av Parma* endast innehåller för hyn välgörande beståndsdelar och att sammansättning och tillverkning äro av förnämsta slag.

HÅKAN SANDQVIST
Prof. i Kemi vid Kungl. Farmaceutiska Institutet, Stockholm. Kontrollant vid Fabriksbolaget Parma, Stockholm.

(NATURLIG STORLEK)

FABRIKSBOLAGET PARMA - STOCKHOLM

Hela familjen

gamla och unga, ha glädje av de julklappar, som Ni inköper hos oss.

KAMEROR

och alla slags fotografiska artiklar.

PRISMA-KIKARE

och TEATER-KIKARE.

BIOGRAF-APPARATER och SKIOPTIKON.

LESAKER

och Experiment-artiklar Optiska, Elektriska och Mekaniska.

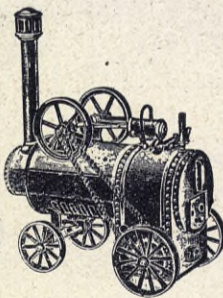

Specialité: Instruktiva leksaker.

RADIO-

apparater och alla delar samt tillbehör.

Begär illustrerad pris-kurant över de artiklar, som intressera Eder: fotografiska artiklar, leksaker eller radio-artiklar.

FORSNERS A.-B.

STOCKHOLM, KLARBERGSGATAN 44

Filial: FOTOGRAFISKA MAGASINET, ÖREBRO STORGATAN 8

Damernas egen

smak är det som faller utslaget vid de flesta inköpen till hemmen. De sydsvenska hemmens köpkraft tillgodogör Ni Eder genom annonsering i den dominerande familjetidningen

SKÅNSKA DAGBLADET

- Den svenska landsortens mest spridda dagliga tidning. -

Redovisning.

Iduns förening "Födelsedagen" har ytterligare mottagit:

Transport Kr. 3108:66

Fröken Anna Svensson, Kristianstad	2:—
Fröken L. Lindersköld, Stockholm	1:—
Föreståndarinnan M. Almqvist, Möllevångshem	2:—
Friherrinnan E. Montgomery-Cederhielm, Lennäs	2:—
Fru Maria Lobin, Tofthög	1:—
Fru Åkerlund, Djursholm	2:—
Friherrinnan Thyra Hermelin, Bettna	2:—
Doktorinnan G. von Wachenfeldt, Ystad	2:—
Fru Signe Lundquist, Stockholm	10:—
Fru Lisa Lindegren, Falckenberg	5:—
Fru Ellen Wendt, Löberöd	2:—
Fröken Birgit Wendt, Löberöd	1:—
Fru Jenny Burman, Sundsvall	2:—
Fröken Hanna Bratt, Örebro	1:—
Fru Ebba Larsson, Lund	7:—
Fröken E. Reuterskiöld, Gävle	2:—
Fru Malin Ullman, Stockholm	2:—
Fr. Julia Eriksson, Blyberg	1:—
Dokorinnan B. Haglund, Ludvika	5:—
Friherrinnan Caroline Arfwedson, Ulfshyttan	5:—
Fru Maud Matton, Roslags Näsby	3:—
Fru Rut Appelgren, Örebro	5:—
Fru Augusta Neijber, Stockholm	25:—
Fru Emelia Wallin, Traryd	1:—
Fru Bertha Hellberg, Stockholm	10:—

Transport Kronor 3,209:66

När Ni firar Er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannoligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år på Er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

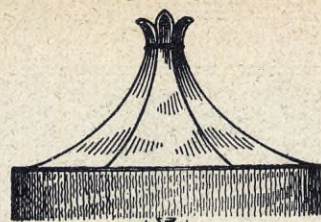
FRÅGOR OCH SVAR!

Supërbjudning m. m.

Fråga: 1) Jag skall i mitt hem, som mor och jag ha tillsammans, ha en liten supé. Hjälpa mig att ordna det trevligt. Det blir min chef (som är min kusin) och hans fru, mina kamrater, en av dem är gift, så det blir hans fru, så är det ett par ungdomar, men kamrater också, en kusin (flicka) som jag också tänkt bjuda. Hur skall jag placera oss vid bordet? Jag har tänkt att skriva kort. Vi skola endast ha öl och snaps, på vilka glas skall jag lägga korten? Skall jag först gå in i matrummet eller stanna till sist?

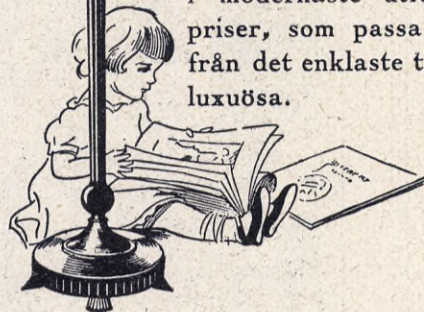
2) Vad mat skall jag ha?

3) Har en gång hört ett musikstycke till piano som hette Åskvädret, mins särskilt att åskan slog ner i kyrkan. Jag skulle så gärna vilja ha denna bit, men fin-

Trevnaden

i hemmet sammanhänger intimt med valet av belysningsarmatur. Vi kunna erbjuda Eder konstnärliga modeller i modernaste utförande till priser, som passa alla hem, från det enklaste till det mest luxuösa.

ASEA

Klarabergsgat. 21, Stockholm
Göteborg, Malmö, Norrköping, Jönköping,
Sundsvall, Umeå, Luleå, Östersund.

Vävskedar,

FRÅGA EJ Eder färghandlande efter linoleumfernissa; fråga efter

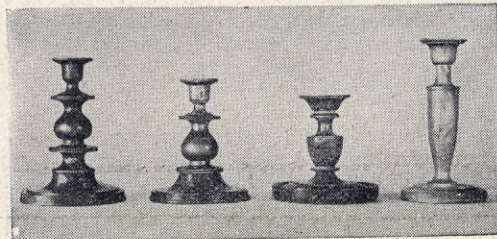
2350

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Varp samt övriga vävredskap för hem-slöjd köpas fördelaktigast från
John A. Thulin & Co Vävskedsfabrik,
Norrköping. Tel. 393. 670.

Liljeholmens Ljusstakar

Studera vår nya katalog över MALMSTEN-STAKAR m. fl. modeller. Illustrationerna visa prov på stakarnas användning vid dukning, rumsinredning etc. Erhålles hos större återförsäljare av Liljeholmens Ljus eller vid rekvisition från fabriken (Postadress: Stockholm 11).

SÄNGKLÄDERNA

Äro de enda sängkläder, som uteslutande stoppas med material, som undergått en modern maskinell rening o. desinficering. De äro de idealiska sängkläderna.

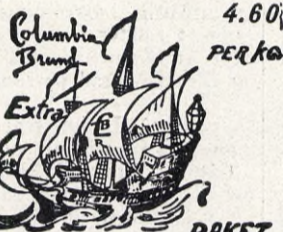
J. Svensson & Bourghardt

Täckfabrik, Tagelspinneri, Fjäderrenseri.
GÖTEBORG.

Grundad 1881.

Erhållas i varje välsorterad sängklädersaffär.

Lucks utsökta KAFFEBLANDNING

PAKET
FRAKTFRITT 2 1/2 KG = 11.50

PERCY F. LUCK & STOCKHOLM.

Stockholms Nya Järnsängfabrik

rekommenderar sina tillverkningar av Järnsängar, Sängkläder, Ottomaner, Comfortsoffor, Täcken, Kuddar såsom varande de bästa i handeln förekommande. Kontor & Utställning: Norrlandsgatan 16, Stockholm. Telefoner: 7856, 12992. Norr 7181.

LEKSAKER

i rikt urval för barn av alla åldrar, såsom

**Dockor
Gunghästar
Stoppade djur
Byggglådor
Elektriska tåg
Ångmaskiner
Indiandräkter**

Besök vår stora julutställning.

GEMLA

Fredsgatan 3, Stockholm.

nes ej i bokhandeln. Om jag bara visste vem som komponerat stycket. Vet någon av Iduns läsarinor det?

4) Säg mig några sådana böcker som, "För länge sedan", som varit följetong i Idun. Har en liten kärlek till 1800-talet. Några vackra musikstycken från denna tid, helst valser.

5) Är det vackert med kulörta underkläder?

Aldrig besvärat förr.

Svar: 1) De gäster ni vill hedra mest skola placeras den ena, en herre, till vänster om er som värdinna, den andra vid er mors sida, till vänster, om det är en herre, till höger om det är en dam. Ni och er mor böra sitta mitt emot varandra vid bordet. Sedan placeras de övriga gästerna så att de få trevligt av varandra. Om det skall vara kort för så få, spelar det ingen roll var dessa läggs, på ett glas eller i den brutna servetten. — Ni stannar med er kavaljer, tills alla gått ut i matrummet, men efter måltiden går ni först ut därifrån för att mottaga gästerna.

2) Beror ju alldeles på prentionerna. Det kan vara nog med ett trevligt smörgåsbord med ett par små varma rätter samt dessert och kaffe. Eller också påbredda smörgåsar, en hummer- eller sparrisstuvning i vol-au-vent eller annan lättare rätt samt té med kakor.

3) Troligen är det L'orage av Henri Weber, ett musikstycke, som är mycket målande.

4) 1800-talet är långt och mycket rikt på författare. Antagligen menar ni senare delen därav. "För länge sedan" är av E. Kuylenstierna-Wenster, och av henne finnes många romaner. Anna Wahlenbergs böcker kunde kanske intressera er eller Ernst Ahlgrens eller Amanda Kerfstedts?

De valser, som voro mest guderade på 80-90-talen, voro av Waldteufel och J. Strauss.

5) Det är fullkomligt en smaksak.

Kung Oscars Minne.

Fråga: Vore tacksam erhålla upplysning om vad som fordras att vinna inträde vid stiftelsen "Kung Oscars Minne". Till vem skall ansökan ställas. *Ensam.*

Svar: Skriftlig ansökan lämnas till styrelsen för anstalten och åtföljes av ålders- och läkarbetyg samt intyg från två trovärdiga personer om den sökandes samhällsställning och förmögenhetsvillkor.

Sökanden skall vara över 50 och under 70 år, ogift eller änka. Årsavgift 820 kr. för enskilt rum; 700 kr. för delat.

Ärgfläckar.

Fråga: Goda Idun. Finns det något medel att taga bort "ärg" på mässing? Jag har ett par äldre malmstakar, som har fått fula ärggröna fläckar, och jag har inte lyckats taga bort dem. Stakarna ha stått på samma plats under flera år, och aldrig förr än nu har det varit en fläck på dem. Mycket tacksam för råd och hjälp blir.

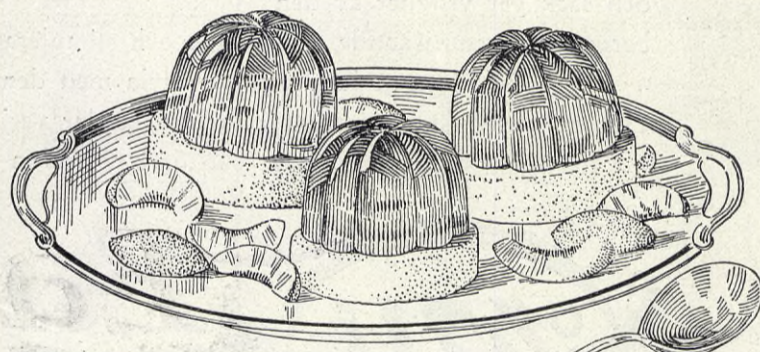
Mångårig prenumerant på Idun.

Svar: Borsta fläckarna med ammoniak och skölj sedan med rent vatten.

Välgörenhetsmärken.

Fråga: Kan Idun lämna mig upplysning om vilka konstnärer, som ritat de olika välgörenhetsmärkena för åren: 1904—1905, 1905—1906, 1906—1907, 1907—1908, 1908—1909, 1909—1910, 1910—1911, 1911—1912, 1912—1913, samt märket Valkyrian, som gäller alla år? *Prenumerant.*

Svar: Det är Svenska Nationaleningsen mot tuberkulos, som givit ut dessa märken. Vänd er till expeditionen, Sturegatan 16, Stockholm, så får ni där de önskade upplysningarna.

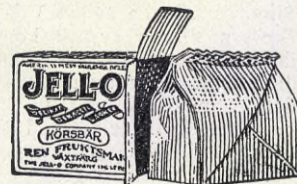

Efterrätter

som egga aptiten.

Friska, vackra, lättlagade och — billiga!

VILKEN ovärderlig hjälp är inte JELL-O för husmodern! Lekande lätt löser det efterrättens problem, medger oändliga variationer och är alltid hälsosamt, lättlagat och billigt. Er handlande för det.

JELL-O formar med frukt.

Slå en halv liter kokande vatten över innehållet i ett paket Smultron JELL-O, häll upp större delen av den klara vätskan i formar, som ställas kallt att stelna. Resten av JELL-O vätskan vispas med stälvisp till ett vitt skum, som får stelna i raka glas. När middagen skall serveras, stjälp Ni upp det vispade geléet, skär det med en kniv doppad i kokande vatten till bottnar, på vilka sedan det klara geléet slås upp.

Apelsin, Citron, Hallon, Smultron, Körsbär, Choklad.

Pris 85 öre.

JELL-O

Julen

i »4711«:s doft.

Julstämning och »4711« höra intimt samman. Doften av gran och lack ger visioner av den berusande, uppfriskande, livgivande och stimulerande lukten från en flaska »4711«. Ingen julklapp kan tävla med denna i popularitet. Liksom ljusen stråla festligt i granen, strålar varje dam, som öppnar sitt julklappspaket och däri finner en »4711«.

Märk priserna å de i skyltfönstren utställda »4711« julförpackningarna.

No. 4711. Eau de Cologne

Skatt och radio.

Fråga: 1) Tacksam för upplysning om en flicka, som är hos sin mor, och ej har någon plats, är tvungen betala skatt? Först för något år sedan fick jag nämligen skattsedel. Blev det möjligt någon ny lag, som stadgade, att även "hemmadöttrar" skulle betala skatt?

2) Den ene av Stockholms-stationens hallmän heter ju Sven Jerring, vad heter den andre? Tacksam för svar. G.

Svar: 1) Skattskyldig och skyldig att deklarerar är var och en, som under näst föregående år åtnjutit en inkomst av minst 800 kr. eller vid näst föregående års utgång ägt förmögenhet till minst 6,000 kr.

2) Den andre hallmannen är ingenjör W. Holmstedt.

Palestina.

Fråga: Är det möjligt att få plats som lärarinna vid någon av

Palestinas svenska skolor? Äger normalskolekompetens och småskolläraryrkeexamen. Vart skall jag vända mig? Greta.

Svar: Genom någon skolmyndighet här i landet tycks det ej gå att söka plats vid de svenska skolorna i Palestina. Försök att genom Utrikesdepartementet (Handelspolitiska avdeln.) få veta adressen till en svensk konsul i Palestina, som ni kunde vända er till med förfrågningar. Det allra bästa vore dock, om ni kunde komma i förbindelse med någon svensk lärarinna, som redan är anställd därute.

Per Lindberg.

Fråga: Jag har i höst haft flera oförglömmeliga aftnar på Konserthusteatern, tack vare den store regissör Per Lindberg. Har det stätt någon intervju med honom med porträtt någon gång i Idun, och i så fall vilken årgång och nr?

En djupt gripen och tacksam.

Svar: Intervju med Per Lindberg och porträtt stod införd i Idun nr 44 detta år under rubrik "I Strindbergs knä".

Drottning Maud.

Fråga: Är det bekant varför norska drottningen Maud ej var med på furstebrollöpet i Stockholm? Sjuk eller bortrest?

Intresserad.

Svar: Drottning Maud befann sig vid tillfället i England.

Teckningsanslag.

Fråga: Kära Idun! Har anlag för teckning och målning (såges det åtminstone). Vad lusten beträffar, nog finnes den. — Om nu dessa teckningar äro av något värde, skulle det då inte vara möjligt bli anställd som tecknare för någon tidning? Bor på landet, har ej något särskilt arbete som upptager tiden. Är mycket

tacksam för den minsta vägledning. Evi.

Svar: Det räcker ej med bara goda anlag utan teknisk utbildning, om teckningarna skola godkännas för publicering. — I alla fall kunde ni skicka in några prov på vad ni kan åstadkomma till någon tidning eller tidskrift, som behöver illustrationer till berättelser o. d., så får ni höra vad ert arbete duger till.

Juldikter.

Fråga: Vore synnerligen tacksam få anvisning på några Jul- och Lucia-dikter; såvida detta icke förorsakar Eder mycket besvär. Viktoria.

Svar: Juldikter förekomma bland flera skalders verk, t. ex. hos Oscar Stjerne, Bo Bergman m. fl.

Luciadikter äro mindre vanliga. Av Selma Lagerlöf förekommer

en stämmingsfull Luciaberättelse, "En Lucialegend", finnes i samlingen Troll och människor. II.

Färdiga boningshus.

Fråga: Frågas vördnadsfullt om Idun kan upplysa om vilka fabriker här i landet som tillverka och leverera färdigsnickrade mindre boningshus? A. L.—n.

Svar: Forssjö Snickerifabrik, Katrineholm.

A.-B. Färdiga Villor, Kungsgatan 28, Stockholm.

Titelfråga.

Fråga: Är det oartigt att ej titulera läkarfru doktorinna, och hur bör en tandläkarfru tituleras? Mycket tacksam för svar är

Rut.

Svar: Det är ju vanligast att titulera såväl den ena som den andra för doktorinna, men är personen i fråga fördomsfri, tar hon lika gärna emot enbart fru.

Staplar och kilhäl.

Fråga: 1) När man skriver någon av bokstäverna T, B, F, P, vilket är då rättast enligt skrivreglerna att börja nedifrån med kroken eller uppifrån med stapeln?

2) Huru tager man ihop en s. k. kilhäl på en strumpa? Ber att få en utförlig beskrivning om utrymmet tillåter.

3) Är "Kameliadamen" en verklig eller fingerad person? Vetgirig.

Svar: 1) Enligt regeln börjar man uppifrån med stapeln och tillsätter "kroken" sedan. Men det står ju var och en fritt att efter lärotiden utforma sitt eget sätt att skriva.

2) Sedan bakkdelen på hälen är stickad, tas kilhälen ihop som en vanlig häl, utom att man börjar med en maska och sedan ökar en maska på vardera sidan av varje varv vid hoptagningen, tills erforderlig bredd uppnås.

3) Förebilden har verkligen existerat.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Konsten att rätta sig efter varandra.

Det handlar om två äkta makar, som skulle skiljas utan att de hatade varandra det allra minsta. Han älskade henne ännu. Men det var hon, som ville skiljas, för att de inte passade samman. Så trodde hon.

Men jag tänkte för mig själv.

De kunde mycket väl passat samman, så bra och rara, som de voro var på sitt håll, om de bara hade lärt sig att en smula rätta sig efter varandra. Ty det var, enligt min tro, endast detta som fattades. Här är ju så mycket, där den ena får rätta sig efter den andra. Tonerna i ett musikstycke få rätta sig efter varandra, så att allt spelas i takt. Finns något mera olikartat än bas och diskant t. ex. Och hur vackert sammansmälter de dock inte i ett väl spelat musikstycke. . . . Nåväl. Mannen är basen och kvinnan diskanten i äktenskapets musikstycke. Alltså böra de rätta sig efter varandra. Och därmed basta. Så går allt i läs. Och allt blir frid och harmoni. Ebon.

FRÅGOR.

Jag är en stackars övergiven moder. Min ende son och mitt enda barn har emot min och sin fars vilja ingått förbindelse med en person, som vi omöjligt kunna gilla. Vi ha från första stund framhållit det orimliga i hans beteende. Vi ha förut varit så lyckliga, nu övergår han helst till hennes ståndpunkt och slitningarna

och striderna som nu pågått snart ett år ha nu helt skiljt oss från varandra. När han snart är klar med sin examen och utnyttjat hemmet och oss, tills han kan reda sig själv — lämnar han oss och ingår förbindelse med denna människa. Hon har hela tiden vetat om striderna, men det oak-tat uppmuntrat honom och skrift-ligen och personligen understött hans dårskap.

Nu undrar jag om jag genom Idun kan komma i kontakt med någon fader eller moderlös yngling eller flicka som vill komma till oss och förljuva vår ålders dagar. Eller om hon eller han endast vill då och då komma till oss och prata bort en stund. Finna ett faders- och modershjärta som kan dela deras sorger och glädje. De skola ej förbli obelö-nade, ehuru ej någon förmögen-het är att påräkna. Idun som har så många ungdomliga läsare kan kanske bli en föreningslänk emellan oss. Jag hoppas innerligt det.

Olycklig mor.

Jag är en tämligen ung själv-försörjande dam bosatt i obygd. Genom tråkigheter har livet för-lorat allt värde. Har nu emeller-tid hela dec. månad ledigt, men vill ej stanna här i enformighe-ten, känner mig ej heller hägad "att resa ut för nöjes skull". Det bästa vore kanske arbete. Jag är intresserad av hushåll och arbetar gärna. Men hur få något — helst i sydvästra Sverige.

Bredvid vägen.

Jag vill ställa en fråga till Iduns läsare. Kan ett rop från en ensam gammal gå obemärkt för-bi? Hanvisad att leva av sina händers arbete, frågar en gammal ensam kvinna, om någon ville hjälpa henne till ett gott hem där hon både kan och vill vara till nytta. Hon är en stilla tyst per-son, skicklig i all slags handarbete: lagning, lappning m. m., som kan komma till verklig nytta. Hon begär ingen lön endast ett varmt rum, mycket arbete och vänliga människor som förstå huru svårt det mången gång är att vara en-sam gammal och ändock nödgas leva. Låt ej mitt rop förklinga ohört.

Ensam.

Jag är en 26 års flicka från bra hem och vars håg alltid legat åt skrivers och förtattarverksamhet. Denna vurm har med tiden till-tagit mer och mer och min varmaste önskan är, att få framträda på författarebanan. Men jag har ingen som stöder mig. Jag medar-betar då och då i tidningar, men min önskan är att få utge mina böcker. Har även studerat en tid. Nu har jag plötsligt befunnit mig stå ensam i världen och då jag ej önskar spela en tjänarinnas roll frågar jag vördsamt: Finns det någon av våra framstående författare eller författarinnor i Stockholm, som vill taga emot mig i sitt hem, där jag kan få hjälpa och biträda densamma med skrivning och litterärt arbete och som samtidigt vill stödja och uppmuntra mig i mina strävanden för att nå ett mål? Var vän-lig och hjälp mig! Namn och adress finns på Iduns Red.

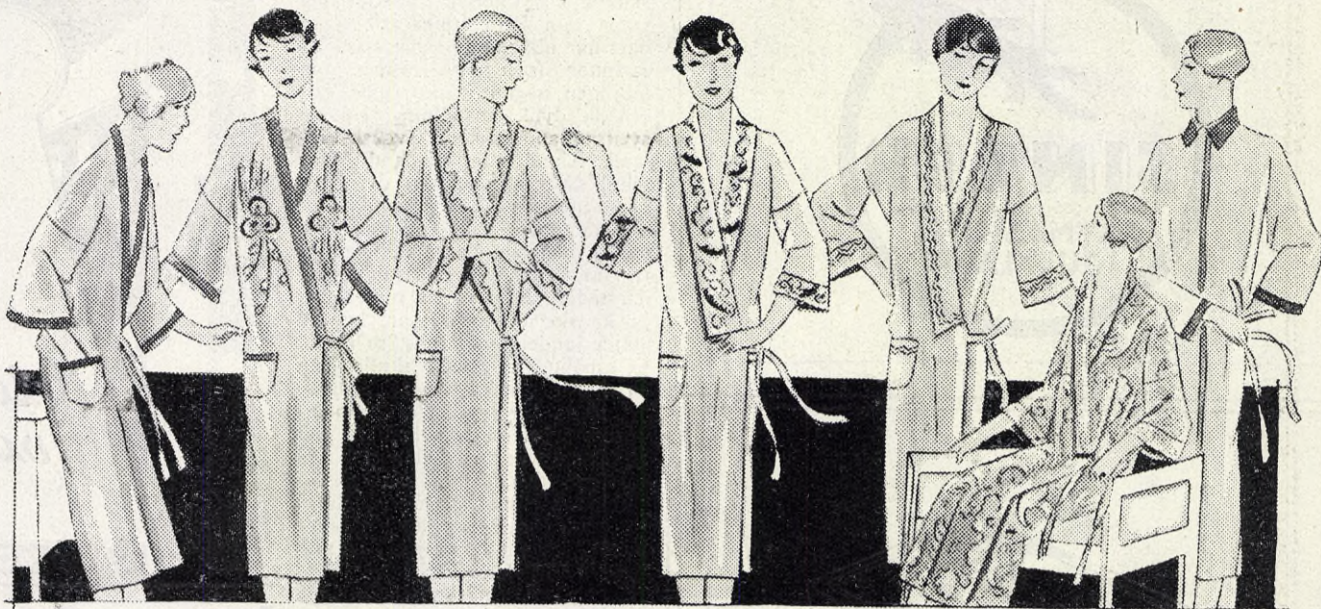
W. A.

Den person, som för ungefär ett år sedan i Idun meddelade ett beprövat, pålitligt råd mot röda och inflammerade ögonlocksrän-der hos barn, bedes härmed vörd-sammast än en gång utlämna det-ta "recept" i tidningens avdelning för frågor och svar.

Jag har en tioårig dotter, som mycket besväras av detta onda, för vilket jag även sökt läkar-hjälp, vilken dock icke tycks kun-na åstadkomma någon varaktigt bot. Ögonlocken kunna tidtals vara betydligt bättre, men vid för-sta lägliga tillfälle kommer in-flammationen tillbaka, såsom om hon förkyler sig på något vis el-ler blir utsatt för blåst eller drag och dylikt. I ögonlockskanterna avsevärdar sig var, som styvnar

TUSENTALS MORGONROCKAR

finnas att välja på i våra specialavdelningar för morgonrockar. Som exempel nämnas nedanstående:

1 **650** 2 **1050** 3 **1700** 4 **2200** 5 **2450** 6 **2900** 7 **3950**

av bomulls-flauch med kulört gar-nering.

av bomulls-flauch med broderier.

av bomulls-flauch med kulört gar-nering.

av prima yl-leflauch med kulört gar-nering.

av prima tjock yl-leflauch.

stilfull sidenki-mono i högmo-derna mönster. D:o av prima tjock mönstrad bomullsflauch Kr. 19: 50.

Praktisk, hög-knäppt modell av prima yl-leflauch m. siden-garnering. D:o av bomull Kr. 21: 50.

Samtliga ovanstående rockar finnas i följande färger: rött, grönt, blått, lila, fraise.

Dessutom föra vi hundratals rikt broderade modeller i yl-leflauch, sammet och siden i prislägen Kr. 45: —, 65: —, 85: — upp till Kr. 175: —.

Till landsorten mot postförskott.

NORR:
13 Hötorget.
Drottninggatan 74—78.

Paul U. Bergström *AB*

SÖDER:
54 Hornsgatan 54.

och avsätter sig i ögonhåren, och som förorsakar att desamma även bortfalla och bliva glesa. Efter-

som emellertid det onda ju stund-om kan tyckas vara bättre, hop-pas jag, att det ännu ej må ha

blivit kroniskt, och vore så ytterst tacksam för att ännu en gång er-hålla beskrivning å detta boteme-

del, vilken jag på sin tid utklippte ur tidningen och tillvaratog, men som olyckligtvis har kommit bort för mig. *Bekymrad moder.*

En småskollärarynnas fråga.

Är småskollärarynna, men har efter 5 års praktik i smsk., m. fsk. och fsk. på grund av vidriga om-ständigheter (förändrad skolform) blivit utan arbete. Ja, just arbets-lös har jag ju under de 2 år, som gått varit, då ingen "tös" finnes i hemmet och sjukdom rätt och fortfarande råder i detta. Som nu ett bättre sakernas tillstånd i se-nare fallet inträtt, har jag åter tänkt söka slå mynt av den yrkes-utbildning, jag inhämtat. Snart kanske jag också kunde stå där

INFÖR JUBILEUMSÅRET

Nu är den rätta tiden att verkställa prenumeration för jubileumsåret 1927.

Vänd Eder till närmaste postanstalt och ifyll bifogade inbetalningskort eller direkt till

IDUNS EXPEDITION, Mästersamuelsgat. 45 A, Stockholm

Då befaras inget avbrott med tidningen.

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för vär-delösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-"Goedecke" finns det ingen ersättning.

Anusol-"Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt av-föring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

Cloettas Dessert-chokolad

är sällsynt välsmakande och har därför också blivit verkligt populär.

Tag det rätta — tag Cloetta

Malmö

vida berömda
för årslång hållbarhet
och brillianta passformer

RYSKA
GUMMIFABRIKS A.-B.
MALMÖ.

hemlös, och inför denna mörka framtidsutsikt under dylika omständigheter får även mitt ganska spänstiga lynne och ljusa livstro stundvis en knäck. Då i vårt land smsk.-lär.-banan numera är fullständigt blockerad, tänkte jag fråga min kära Iduns till synes hart när allvetande och allvisa lärarinnor (och dito läsare) om möjligen någon utsikt finnes att erhålla dylik anställning vid en svensktalande skola i Svensk-Finland, Åland eller Estland. Har alltid svärmat och hyst det livligaste intresse för vårt gamla broderland, och hade otvivelaktigt, om ej ovannämnda tråkigheter inträffat, redan gjort "strandhugg" därstädes. Men denna min tanke är kanske ej realiserbar, kanske skulle landets eget folk "se snett" på utböligen; kanske skulle även en mellansvenskas ljusare lynnesart svära för mycket mot finländarnas svärmodiga melankoli. Det allmänna väståndet där står väl på lägre nivå än hos oss, och lärarekårens lönefråga är väl där i ett ännu sämre läge än här, eller hur? Men allt beror ju ej på materiella fördelar.

Har även tänkt att helt lägga om mitt arbete och, då kontor o. dyl. äro överfyllda, söka erhålla plats i något hem som hjälp åt husmodern. Men nog ligger lejonparten av mina intressen åt intellektuella idrotter. Alder 30 år, vid utmärkt god hälsa, ehuru jag just inte är i besittning av så synnerligt kraftig fysik. Vad säga kannare av finska förhållanden och hur råder Idun i föreliggande platsfråga? Detta avvaktar med spänning. *Optimist — trots allt.*

Ett barnhem.

Finnes bland Iduns lärarinnor någon god medelålders sjuksköterska, som skulle önska att tillsammans med lärarinna bilda ett litet barnhem för klena eller efterblivna barn? Vore glad och tacksam att få ett snart meddelande. Svar till "Barnvän".

En bön om hjälp.

Jag är sedan många år klen till hälsan (har haft lungsjukdom, men är förklarad frisk, d. v. s. ej smittofarlig). Är dock oförmögen att utföra vad slags arbete som helst och måste därför vänta till dess lämpligt sådant yppar sig, vilket under nuvarande arbetsbrist har gjort att jag ej på närmare 2 år haft några inkomster utan levat på hjälpsamma vänners bistånd.

Utän föräldrahem har jag fått vara hos en snäll och för mig uppoffrande väninna, men jag kan ej utan någon ersättning fortfara att så vara.

Jag vet att många med mig ha det svårt och jag förstår också att Eder tidnings läsekrets kan tröttna på de många och olika slag av vädjanden som inflyta, men jag tror ändå och hoppas att jag genom dessa rader givit en inblick uti ett förhållande, som kunde vara värt medmänniskors vänliga tankar och hjälp. Kunde

RING

Norr 16 02 eller
Norr 61 47

och prenumerera på

IDUN 1927

Jubileumsåret

Avgiften hämtas och Ni slipper allt besvär.

SUPERB SENAP

erkänd o. eftersökt av finsmakare.
Tillverkare:
Apotekare W. Aleman, Eskilstuna.

Vad är det som sätter piffen på kotletten och på biften, som bör finnas på var taffel lika väl som kniv och gaffel som förgyller upp aptiten då man äter "salta biten" som man tar av varje dag såväl uti vardagslag som då julens fröjder vinka med små orgier på skinka? Det är bästa senapen på jordens rund och den finnes snart i var mans mund.

SUPERB SENAP

Till salu i speceri- & konservaffärer, samt i parti hos:

KONSERVHANDELSAKTIEBOLAGET
NORRKÖPING.

CLARA LJUS

Clara Ekströms Optiska Magasin

Jakobstorg 3, Stockholm.
Etablerad 1872.
Tel. 45 21 Norr 128 30

Välorterat lager av:
Glasögon, Pincenez, Lorgnetter,
Prisma-, Teater- och Marinkikare,
Barometrar, Termometrar.
Reparationer utföras skyndsamt.

Det är så långsamt att vänta.

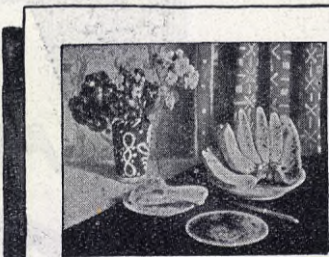
DIVINIA

PARFYM

Men har han med sig som han lofvade en flaska M. ZADIGS Divinia, då förlåter jag allt!

DET ÄR LÄTTARE ÄN MAN TROR.

Vad då? Jo, att göra en bananrätt. Bananer är frukt och mat, sätt fram en skål, och — det är serverat. Vill man ha något riktigt extra men ändå lättlagat, gör man en bananrätt med ledning av vår nya receptsamling. Fyll i kupongen! Men märk, att recepten utarbetats på

SE, SÅ ENKELT
DET ÄR ATT LAGA
EN BANANRÄTT!

Nya recept från
A.-B. BANAN-KOMPANIET.

JAMAICA- BANANER

från

A.-B. BANAN-
KOMPANIET

V. g. posta denna
kupong omedelbart.
A/B Banan-Kom-
paniet, Stockholm.

Sänd mig gratis
i ex. av Eder nya
illustrerade recept-
samling: "Se, så
enkelt det är..."

Namn: .....

Adress: .....

Min handlande är: .....

Gata: .....

Nordisk Familjebok

är ett sannskyldigt praktverk,

lika användbart som uppslagsbok som läsebok. Femte delen befäster i alla avseenden det goda intrycket man fått av de föregående delarna. Södra Dalarnes Tidning.)

Varje nytt band är en händelse

inom vår bokvärld, och man upphör aldrig att beundra verkets kvalitet. (Sv. Dagbl.)

I det tänkbarast eleganta språk

äro alla artiklar skrivna, från de största till de minsta. (Nyckerhetsfolkets tidn.)

Familjeboken tar första priset

med avseende på vederhäftighet, förmån utstyrsel och fullständighet. Det är fråga, om ens något annat land kan uppvisa motstycke till detta gedigna verk. (Lunds Dagbl.)

Man måste beundra

den aldrig svikande omsorg, som nedlägges för att göra Familjeboken till ett vetenskapligt pålitligt uppslagsverk. (Nya Dagl. Alleh.)

Man överraskas

av den ena vackra bildserien efter den andra, och man konstaterar den förmån svenska hem ha av ett sådant konversationslexikon. (Aftonbl.)

Familjeboken överträffar de mest framstående utländska encyklopedier

i två avseenden, som intimt sammanhänga med varandra: koncentration och överskådlighet. (Sthlms-Tidn.)

Med det nu utkomna 5:te bandet är

en fjärdedel av verket fullbordad.

Dessa 5 band erhållas omedelbart vid rekvisition.

I fortsättningen utkomma omkring 2 bd pr år. Priset är 20, 23 å 25 kr. pr bd. Bekväma betalningsvillkor. *Agenter med rutin och goda rekommendationer antagas.* Provhäfte gratis. Rekvisition kan ske i bokhandeln eller direkt från förlaget,

Aktiebolaget Familjeboken,
Vasagatan 7, Stockholm.

Yllestrumpor

och liknande ylleaker skola tvättas med Havoline i kallt vatten, även sköljas i kallt vatten. De bliva rena, mjuka och dubbelt varaktiga samt krympa icke. Vid en större statlig inrättning har strumpförbrukningen nedgått till hälften sedan Havoline börjat användas till tvätten.

Stora Nyheter

Nathan Söderblom

Kristenhetens Möte i Stockholm

964 sid. 200 illustr. Häft. 17: 50, klotb. 20: 50, halvfr. band 30: —.

"Har över sig prägel av förf:s friska och magnetiska personlighet... levande och lättläst genom förf:s oerfärliga skicklighet att med några karaktäriserande ord presentera mera bemärkta talare, infoga egna intryck och minnesvärda episoder."

Aftonbladet.

Vår Kyrka

från början av tjugonde århundradet periodvis skildrad.

Del IV. 1921—1925.

Red. av Biskop Edv. Rodhe, Pastor Per Hasselrot och Teol. d:r Gunnar Bergström. 528 sidor. 70 illustr. Häft. 12: —, inb. 15: —. "Ett enastående samlingsverk."

Sam. Stadener

Högmässopostilla

Första nya högmässotexterna. Fyra delar. Del I och II utkomna. Häft. 3: 75, pappband med guldrörelse 4: 25, halvfr. band 9: — pr del.

"En värtighetens mästare och en sanningssägare."

Emil Liedgren

Svensk psalm och andlig visa

Svensk psalmhistoria. Häft. 12: —, inb. 14: —.

"Den första svenska psalmhistorien sedan Beckman."

Hagbard Isberg

En bok för mor och hennes små

Omslag i fem färger och 8 trefärgsbilder samt 16 illustr. i texten av Annicka Lindberg. Häft. 4: 75, inb. 5: 75, helt, vitt lärftsband 6: 25.

"Denna vackra bok i handen på förstående mödrar kommer att bidra till att barnens jul blir en helg, inte bara en julkalppfest." Nya Dagl. Allehanda.

Observera:

Julhelg, Julboken, Pojkboken, Granen och Stjärnan

Se den nyutkomna

Julkatalogen,

som erhålles gratis och portofritt.

SVENSKA KYRKANS DIAKONISTYRELSES BOKFÖRLAG

Slå in julklapparna med S. B. A. BINDGARN

Smakfulla färger. Jämmt. Starkt. Drygt. Förpackat i elegant nystållare av kartong. Till salu i varje välsorterad affär. Smetfria klädsträck, även flätade. Packlinor och alla slags Repvaror.

jag riktigt framlägga och tala för min sak, bättre än jag nu gjort, skulle förvisso min bön ej förklinga ohörd.

Jag emottager med tacksamhet hjälp även i form av kläder både ytterplagg och underkläder, som jag de sista åren ej kunnat nyan-skaffa. (År av medellängd och smärt; ålder 28 år.) C. I.

Mångårig prenumerant, som frågat om särskilda ombedes än en gång uppge namn och adress, då flera svar inkommit.

Läckert Bakverk kallas en bok utgiven av Tora Falkenberg. Den innehåller en samling beskrivningar på godsaker i bakning, vilka böra komma väl till pass nu till julen. Emellanåt äro recepten emellertid för knapphändiga såsom t. ex. när det om Moss-tårta heter: 12 ägg, 3 koppar socker, 2 koppar vetemjöl, 1 kopp potatismjöl. Äggvitorna slås till skum och röras sakta ned. Garneras med spunnet socker. Punkt och slut. Det är väl bra litet angivet för den som ej förut känner till beredningen.

Boken är försedd med ett företal, en hel liten kulturhistorisk skiss om sättet att baka från uråldriga tider till våra dagar.

Vildmarksfångarna. Från en zoologisk trädgård av Svend Fleuron. Bonnier. 3: 75. I detta specialiserings tider var gäller det även gärna för en författare att som räddningsplancka i konkurrensens virvlar skaffa sig ett särmarke och troget hålla fast vid det. Svend Fleuron har blivit djurskildrare och givit ut många böcker både om hundar och harar och antagligen fått så det räckt till en och annan jösse åt hans eget middagsbord. Den här gången har han skildrat djurgårdarnas fångna gäster och gjort det med både sakförstånd och kärlek för sin uppgift. Han beskriver ibland djuren så som han tror att de tänka och känna men det verkar inte så övertygande, bättre när han inskränker sig till att vara skildrare och berättare. Den detaljerade framställningen om hur ormarna matas med levande föda är motbjudande och kunde varit borta. Annars är boken bra.

Ane den gamle har skrivit en kokbok som vittnar om både kärlek och förståelse för ämnet. Han gör i sin bok en välbehörlig propaganda för det alltmer bortglömda gamla svenska köket. Boken lämpar sig som lysningspresent. Mera gammal god husmanskost, mindre fabrikskorf, se där parollen.

Min vän Pejorin, berättelsen om en hjälte av Lermontov. Norstedt. 1: 75. Denna bok av Rysslands lord Byron är redan förut utgiven i ett par svenska översättningar och en förnyad läsning kan endast bestyrka de intryck man fått av denna praktfulla skildrare av Kaukasien vilda natur medan det inte kan hjälpas att man har ett något svalt intresse för skildringens tjeressiska rövar och tartariska smugglare, de duellerande romanhjältarna med livsledan i blodet och de underköna furstinnorna som äro så kultiverade att de läsa Byron på originalspråket och kunna räkna algebra. Hela denna värld förefaller en nu så fjärran och överfällig sedd i jämförelse med våra dagars Ryssland att det är som om den aldrig existerat. Ur litteraturhistorisk synpunkt har boken alltid sitt värde.

Guldsaxen, äventyrsroman av Axel Klinckowström, Ahlén och Åkerlund, kr. 6: 50.

Lindells Hushållsvågar

Äro de enda absolut tillförlitliga.

I hemmet äro de en oundgänglig hjälp vid kontroll av gjorda inköp, vid matlagning etc. Lindells hushållsvågar äro utan fjädrar och kuggrelse, och de enda vågar vars utslag äro beroende av varans placering på skålen. Se till att den våg Ni köper är pryddig, hållbar och tillförlitlig, se till att Ni får en från

LINDELLS VÅGFABRIKS A.-B., Jönköping.

Kunna erhållas i varje välsorterad järn- och bosättningsaffär.

Hemligheten med Onda-vågorna.

Nyaste amerikanska förfaringsätt. Såväl med kortklippt hår som med långt hår erhåller Ni utan att använda Eder av hårtång riktiga, varaktiga undulationsvågor medelst vår

ONDA-VAGFORMARE

som göra vågorna varaktiga även vid fuktig väderlek och transpiration. Ingen negerkrull utan vackra, mjuka undulationsvågor. Onda-vågformaren gör Eder under ett års tid oberoende av Eder frisör. Sparar mycket tid och pengar. Kan användas hur ofta som helst. Garanterat oskadlig. Talrika tacksamhetsskrivelser. Pris komplett Kr. 5:—.

ONDA-FÖRSÄLJNINGEN, Avdelning A, Tjärhovsgatan 54, Stockholm
Leverans mot efterkrav plus porto eller mot förskottslikvid i kontanter.

Nerkingar å andra orter!

Ni önska

naturligtvis en tidning från hemorten och torde Ni vid prenumeration komma ihåg att

Nerikes Allehanda

(Örebro Läns Tidning)

sedan gammalt anses för länets förnämsta tidning.

Stor spridning. Rikhaltigt och omväxlande innehåll. Illustrationer till dagskrönikan.

Prenumerera snarast för 1927!

Skåningar i hela Sverige!

Allt nytt från Skåne, från in- och utland, först och bäst i

SYDSVENSKA DAGBLADET SNÄLLPOSTEN

PRENUMERERA FÖR 1927!

Den oförbrännelige vetenskapsmannen och goddagspilten baron Klewenhüller har efter några års filosofisk ro i sin länsstol på

Stora Klubben åter blivit försatt mitt uppe i ett sensationellt brottmålsdrama av det slag som skulle komma hjärtat att klappa av spän-

ning på en polisreporter om händelsen utspelades på fastare mark än en romans 320 sidor. Uppslaget är fyndigt arrangerat. En

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmes och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Svalt ej Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnärings-salt. Garanteras äkta endast på originalburkar. Erh. hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandl.

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Sydsvenska Banken

Ställning den 30 nov. 1926.

Tillgångar:	Skulder:
Kassabehållning ..... 4,757,730:—	Akti kapital ..... 34,000,000:—
Obligationer 11,128,644:98	Depositions- och kapitalräkningar 69,584,344:22
Fastigheter 7,180,722:15	Sparkasseräkning 40,894,563:93
Inventarier ..... 100:—	Giro- och löpande räkn. 27,330,463:67
Låneräkning 73,685,183:32	Postremissväxelräkning. 5,187,235:34
Växlar 46,650,974:93	Inhemiska banker ..... 11,341,650:—
Kreditiv- och löpande räkningar 24,972,413:69	Utländska banker 6,213,073:83
Inhemiska banker 3,027,102:05	Andra räkningar 9,206,559:04
Utländska banker 6,393,009:72	
Andra räkningar 25,962,029:19	

Kronor 203,757,910:03

Kronor 203,757,910:03

Infört genom Stockholms Läkareförening

Professor PATRIK HAGLUND
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik
Sturegatan 62, Stockholm.
R. T. 75025. N. 8301.
För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar.

Dr A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, Stockholm

Till
släkt och vänner

i utlandet

är ett presentkort för 1927 på

IDUN

"Damernas Egen"

den bästa julhälsning

Från vår expedition sändes IDUN i korsband till vilken plats som helst i världen, som har postförbindelse. Prenumerationspris för utlandet porto inberäknat:

Helår ..... kr. 23.50
Halvår ..... " 12.25

Uppgiv tydligt skriven adress!

I sitt 40:de år ingår Idun med 1927 och kommer därvid att bereda sina läsare många angenäma överraskningar.

Insänd rekvisition omgående till
Iduns Expedition,
Stockholm.

känd statistiker, doktor Le Bon — likheten med en bekant stockupptäckt en lika mystisk som överraskande ökning i dödlighetskurvan för de allra högst livholmare är inte svår att se — har försäkrade i detta land. Dödsfallen äro så i stigande att om det skall fortgå på detta sätt hotas försäkringsbolagen av fullkomlig katastrof. Man anar brottsliga målmedvetna krafter hemlighetsfulla till sin natur och fruktansvärda till sina verkningar. Spåren börja småningom leda till en kvinna, en verklig vampyr som tagit vårt land och huvudstaden till sitt operationsfält. Hennes infernaliska planer omintetgöras naturligtvis men innan dess har man fått vara med om åtskilliga rafflande uppträden och sett en hel del mer och mindre bekanta personer, både Carl G. Laurin och disponenten Oldenburg i N. K:s livsmedelsavdelning, förläna handlingen den doft av nutid som en van arrangör vet att ge sina böcker. Det vilar alltid en strålande arbetsglädje över såväl den både ädlingen Klewenhüller som hans pappa när de från de lärda mödorna ge sig in på vägar där Sherlock Holmes skurit sina lagrar. Upp till dennes mästerskap när Klinckowström nog inte men är i sina lyckligaste kombinationer en svensk Arsène Lupin förutom det att man i hans sällskap alltid känner nöjet av en intelligent och genombildad personlighet. Skulle man tillåta sig en anmärkning vore att en förfaren författare som han borde förmå sådana gamla bortlagda "lathundar" som att låta handlingens personer lyssna sig till intrigens mera viktiga hemligheter som styckets bov är så vänlig att högt och utförligt berätta för någon medbrottsling. Och så en sak till: när man kan teckna män så bra efter levande modell, varför då inte söka få bättre kvinnotyper än den efter enkel Nick Carter-schablon åstadkomna som särdeles tydligt markerar behovet av att även välja in damer i Stora Klubben.
Celestin.

Dagsländor och nattfjärilar av Hjalmar Meissner. Ahlén & Åkerlund. 5:50. Hjalmar Meissner hör till våra bästa historieberättare inte bara i ord utan också i skrift och denna hans senaste samling är sina föregångare lik ifråga om gott humör. Någon gång händer det att man får läsa om samma episod som författaren redan berättat i någon föregående bok, men Hjalmar Meissner menar tydligen att en god historia kan man inte höra för ofta. På det hela taget äro både sländorna och fjärilarna intressanta att studera. Boken rekommenderas.

Är Ni sjuk?

Gikt, reumatism, ischias, nervsjukdom, blodbrist, dålig matsmältning, sömnlöshet, trötthet, ålderdomssvagheter.

Bekämpa dessa sjukdomar med Miradium, som innehåller äkta radium i de rätta doserna. Det användes på sjukhus och rekommenderas av läkare över hela världen. Det har bringat hälsa till tusentals hem. Invärtes: Miradiumsalt eller -pastiller, pr. glas 6.50 kr. Utvärtes: Miradium-salva, som snabbt fördrivar smärtorna, pr. tub 3.50 kr. Finns på alla apotek. Skriv till Miradium-officinen A/76, Apoteket Vasens Apoteksvarucentral Vitrum, Stockholm, efter boken om radiums användning och verkningar. Den skickas gratis.

CHESEBROUGH'S Vaseline Kamfer-Is

är av överlägsen kvalitet, osvikligt medel mot frostsadad, sprucken och narig hud på händer och läppar etc.
Det är en utsökt toilettartikel som icke kan undvaras.
Finnes hos Eder handlande.
Prover sändes mot 70 öre i porto.

CHESEBROUGH MFG Co.
Skandinavisk Afd.
Aarhusgade 88. Köbenhavn Ø.

I tuber & askar à 70 öre pr st.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitorerade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de oödligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Hallå!

lilla pappa,

jag glömde
alldeles att sätta upp
presentkort på Idun

till mamma

som nr 1 på julklappslistan!

YARDLEY'S Old English LAVENDER SOAP

EN utsökt tvålprodukt, som i över ett århundrade använts av alla dem, som hava stora anspråk på en förnäm tvål.

Dess behagliga lödder föryngrar och förskönar hyn samt efterlämnar en angenäm doft av äkta lavendel.

Pris pr tvål kr. 1:50.

YARDLEY & CO. LTD., LONDON, W. I.

Generalagentur för Sverige:

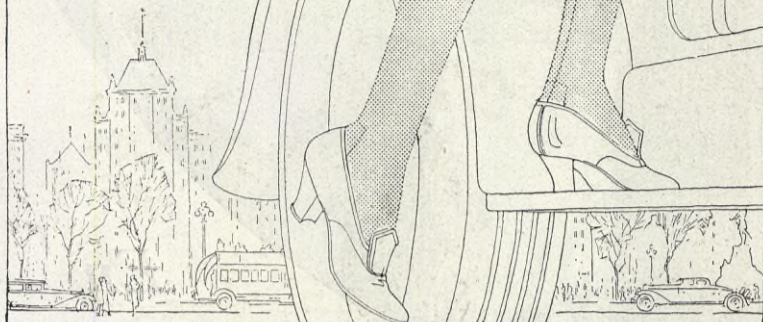
AKTIEBOLAGET PARFYMERI R. BARLACH, STOCKHOLM 1.

Holeproof Strumpor

Detta
varu-
märke

på varje
ask.

Utomordentligt Välsittande Lyxstrumpor

UTSÖKTA, välsittande "HOLEPROOF" Strumpor äro, vad utseendet beträffar, utan fel, emedan de äro gjorda efter sista modet. De glänsande silkesmaskorna följa varje linje och kontur och göra vristerna smala. Förutom att de äro välsittande, så vara de tunna, behagliga "HOLEPROOF" Strumpor längre än vanliga strumpor. Den extra förstärkningen av tårna och hälarne (en utomordentlig uppfinning av "HOLEPROOF" Strumpor) ger större styrka, där de flesta strumpor snart slitas ut.

Med sina moderata priser äro "HOLEPROOF" Strumpor de allra förnämsta i fråga om utseende och ekonomi. Se efter firmamärket på varje par, som ni köper. Säljas i alla välsorterade affärer.

Representanter:

Sverige: RUD. DEGERMARK, Kungsgt. 70, Stockholm
För Göteborg: ARTHUR O. HASLING, Sankt Eriks Torg 2
Holeproof Hosiery Co., Milwaukee, Wis., U. S. A.
52 års erfarenhet i strumptillverkning.

Finnes i alla finare affärer.

Generalagentur:

A.-B. HALFDAN BURMAN,
Stockholm.

Handwritten signature

"Att döma av det strålände ljuset tycks dom även på Mars använda

**PHILIPS
LAMPOR"**

PHILIPS

**En
verklig skatt**

för hudens vård är en god, balsamisk tvål. Ni får en ungdomlig, klar och frisk hy genom dagligt bruk av

YvY-tvålen

A.-B. YvY-Fabriken,
YSTAD.

GEORG LINDBERG

Andersson 31
Prisnedsättning!

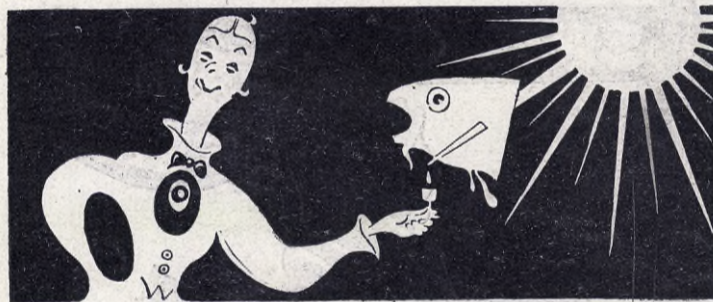
PATENTERADE
HAVREPREPARATER

1/1	»	Havregryn	85
1/2	»	D:o	50
1/1	»	Havremjöl	1.40
1/2	»	D:o	85
1/1	»	Havre-Must	1.35
1/2	»	D:o	80

Så här fin blir min
klädning
när Mamma
använder

GÅRDA Stärkelse

"Urnäringen"

har man kallat det havets vegetabiliska plankton, som finnes förädlad i den från torskens lever utvunna oljan. Denna innehåller lättsmälta och näringsrika fettarter samt en oerhörd rikedom av de växtbefordrande och livgivande vitaminerna. I den form, som oljan framställes genom vår under 70 år ständigt förbättrade, speciella hydroxylfria metod, är den ren och klar som kristall samt utan den vanliga fiskleveroljans obehagliga lukt och smak.

Hydroxylfri Torskleverolja

från Peter Möller A/S, Oslo

tages därför lätt även av personer, som icke gärna taga vanlig fiskleverolja. Den är särdeles lättsmält, och läkare erkänna Peter Möllers Hydroxylfria Torskleverolja vara ovärderlig för barn, sjuka och rekonvalescenter. Köp vår Hydroxylfria Torskleverolja på originalflaskor med *garantimärket*, och Ni har garanti för såväl lukt som smak och vitaminrikedom.

Obs! Vår Hydroxylfria Torskleverolja levereras på originalflaskor, tappade hos oss. Vi garanterar innehållet, endast när flaskan är försedd med vidstående garantimärke. 22 Guldmaljer och 2 Grand Prix. Vitaminkontrollerad.

Garantimärke.